

55ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1 ΠΛΑΝΟ
2014 #282

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ

Ο Φασμίντερ ήταν ο πιο Γερμανός και ο πιο λαϊκός και ο πιο κινηματογραφιστής από τους Γερμανούς κινηματογραφιστές του καιρού του: έκανε τη μια ταινία πίσω απ' την άλλη, μεταποιώντας σε μελόδραμα θέματα δανεικά από τον ρεαλισμό, όπως η μετανάστευση για οικονομικούς λόγους, η σεξουαλική καταπίεση, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η ταυτότητα... Με πιο αναγνωρίσιμο πρόσωπο σε αυτή την ομάδα, βασίλισσα-μέλισσα σε ένα εργαστήριο πολιτικοκαλλιτεχνικής εγρήγορσης, ένα προκεχωρημένο φυλάκιο του μοντερνισμού, τη Χάνα Συγκούλα.

Χάνα
Συγκούλα

55ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

SPONSOR OF
THE AUDIENCE
AWARDS

TASTE THE MOMENT

TRUSTE

facebook.com/FischerBeerGreece

Fischer
PILSENER BEER

Απολαύστε υπεύθυνα

Η Χάνα Συγκούλα και ο
Ράινερ Βέρνερ Φασμπίντερ.

**Η εφημερίδα του
Φεστιβάλ Κινηματογράφου
Θεσσαλονίκης**

Ειδική έκδοση για το
55ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

№ 282 [4/11/2014]

Διευθυντής σύνταξης: Ηλία Κανέλλη
Αρχισυντάκτρια: Δήμητρα Νικολοπούλου
Συντονισμός ύλης: Γκέλυ Μαδεμλή
Σύνταξη: Ελένη Ανδρουτσόπουλου, Δημήτρης Κερκινός,
Αλεξάνδρα Κόλια, Γιώργος Κρασσάκοπουλος,
Αγγελική Πέτρου, Θάνος Σταυρόπουλος,
Βασίλης Τερζόπουλος

Υπεύθυνη αγγλικών σελίδων: Έλενα Χρηστοπούλου
Φωτογράφος: Βασίλης Βερβερίδης (MOTIONTEAM)

Εξώφυλλο: Γιώργος Γελαδάκης, Μαρία Παπαδάκη
Εκτύπωση: ΒΟΡΕΙΟΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ Α.Ε.

Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης
Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: Δημήτρης Ειπίδης

EDITORIAL

του Ηλία Κανέλλη

Τα καλύτερά μας χρόνια

Ηταν μια εποχή κοσμογονίας. Η μεταπολίτευση, στη γενιά που μεγάλωνε παράλληλα με τις πιο ενδιαφέρουσες αλλαγές της σύγχρονης Ελλάδας, έδωσε τη δυνατότητα του μοντέρνου ονείρου και της διεκδίκησης ενός κόσμου ανοιχτού, ενός κόσμου καταρχάς ευρωπαϊκού στον οποίο η χειραφέτηση, η διαφορά, τα σύνορα δεν θα έπαιζαν το ρόλο που είχαν παίξει έως τότε. Και η δεκαετία του 1980 όλα έδειχναν ότι έθετε τις βάσεις για την κατάκτηση αυτού του θαυμαστού κόσμου.

Τότε γνώρισα τον κινηματογράφο του Φασμπίντερ, λίγο πριν αρχίσει να σαρκάζει την επίπλαστη κουλτούρα χρησιμοποιώντας και το όνομα του Δυτικογερμανού κινηματογραφιστή ο Τζίμης Πανούσης («Φράνσις Φορντ Κόπολα, Ράινερ Βέρνερ Φασμπίντερ, και ξερό ψωμί»). Δεν ήταν ο μόνος Δυτικογερμανός – πήγαινε σετάκι με το Φεστιβάλ Βερολίνου όπου νεαροί σινεφίλ ταξιδεύαμε, με τον Αλεξάντερ Κλούγκε, τον Βιμ Βέντερς, τον Βέρνερ Χέρτσογκ, τον Ζύμπερμπεργκ, τον Ρόζα φον Πραουνχάιμ, κάποιους ακόμα. Όλοι τους εξέφραζαν μια Ευρώπη που διεκδικούσε πάνω-κάτω τα ίδια: την ελεύθερη διακίνηση, την απελευθέρωση της σεξουαλικής ταυτότητας, τη χειραφέτηση, έναν πιο δίκαιο κόσμο, γνώση, εμπειρίες, ελευθερία, όλο και περισσότερη ελευθερία.

Ο Φασμπίντερ ξεχώριζε. Δεν αναζητούσε τις νέες μυθολογίες (όπως ο Βέντερς), δεν ήταν ο ακτιβιστής για ζητήματα έμφυλης ταυτότητας (όπως ο Ρόζα φον Πραουνχάιμ), δεν ήταν ο ανατόμος του γερμανικού τραύματος εξαιτίας της βαριάς σκιάς του εγκληματικού ναζισμού (όπως ο Ζύμπερμπεργκ)... Το αίτημά του ήταν πρωτίστως κινηματογραφικό. Μια δημιουργική ομάδα, μια δημοφιλής στο παρελθόν φόρμα του θεάματος (το αστικό μελόδραμα που καλλιέργησαν προσωπικότητες όπως ο Λίο ΜακΚάρει και, πρωτίστως, ο Ντάγκλας Σερκ) με μια οπτική καταρχήν κοινωνική και λαϊκή. Ήταν ο πιο Γερμανός και ο πιο λαϊκός και ο πιο κινηματογραφιστής απ' όλους: έκανε τη μια ταινία πάνω στην άλλη, μεταποιώντας σε μελόδραμα θέματα δανεικά από τον ρεαλισμό όπως η μετανάστευση για οικονομικούς λόγους, η σεξουαλική καταπίεση, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η ταυτότητα... Κάποιες φορές λοξοδρομούσε, έκανε ασκήσεις φόρμας, ένα ιστορικό δράμα όπως το *Μπερλίν*

Αλεξάντερπλatts από το μυθιστόρημα του Ντέμπλιν, κι άλλες ασκήσεις θεατρογενείς, αφαιρετικές, για να επιστρέφει αμέσως μετά σε ό,τι επιθυμούσε πολύ: το κινηματογραφικό μελόδραμα και τη δημιουργική του ομάδα. Με πιο αναγνωρίσιμο πρόσωπο σε αυτή την ομάδα, ένα εργαστήριο πολιτικοκαλλιτεχνικής εγρήγορσης, ένα προκεχωρημένο φυλάκιο του μοντερνισμού, τη Χάνα Συγκούλα.

Ήταν η εποχή της κατάθλιψης για τη Γερμανία που, ακόμα, έφερε βαρύ το τραύμα της ενοχής του πολέμου ενώ, ταυτόχρονα, το τραύμα γινόταν ακόμα βαθύτερο εξαιτίας του βερολινέζικου τείχους που χώριζε τη Δύση της ελευθερίας, του πειράματος και της διεκδίκησης από την Ανατολή του εξαναγκασμού και του φόβου. Ο Φασμπίντερ ήταν ένας ζωντανός φορέας αυτού του τραύματος. Στην ταινία *Το παιχνίδι της τύχης*, που δεν προσέχτηκε στον καιρό της, έπαιζε ο ίδιος τον κεντρικό ρόλο, έναν τύπο στα πρόθυρα της αφραγκίας που, αν και κερδίζει τον πρώτο αριθμό του λαχείου, η διαχείριση των χρημάτων και του εαυτού του δεν αποτρέπουν το μοιραίο τέλος, την αυτοκτονία. Κάπως έτσι, ο σκηνοθέτης προείδε και το δικό του τέλος. Λίγα χρόνια μετά, τυπικά Δυτικογερμανός, αυτοκτόνησε κι αυτός.

Η κατάθλιψη της Γερμανίας, ωστόσο, δεν κράτησε πολύ. Το 1989, σε κλίμα ευφορικής χαράς, το τείχος έπεσε. Η Γερμανία ενώθηκε και για καιρό όλα έδειχναν ότι θα πέσουν κι άλλα τείχη, κι άλλα σύνορα στην Ευρώπη. Δυστυχώς, η ιστορία δεν πορεύεται γραμμικά – η Χάνα Συγκούλα, μόνη, χωρίς τη δημιουργική πλαισίωση που την έκανε σύμβολο μιας δημιουργικής εποχής, θα μπορούσε ακόμα και σε μια συναυλία όπου δεσπόζει το καμπαρέ, ένα κατεξοχήν γερμανικό μουσικό είδος, να κάνει τον απολογισμό κερδών και απωλειών.

Σήμερα, η χειραφέτηση και οι ανοιχτές κοινωνίες, η δικαιοσύνη και η άρνηση του αποκλεισμού έχουν ανασταλεί. Ιδεολογίες στο όνομα του αίματος ή, γενικότερα, της ταυτότητας, με πρακτική τη βία, διεκδικούν όλο και περισσότερο έδαφος στην Ευρώπη, πάνω από την οποία η κατάθλιψη επιστρέφει. Και η διεύρυνση του χάσματος ανάμεσα σε πλούσιους και φτωχούς επαναφέρει τη φοβιστική πιθανότητα της επιστροφής σε έναν (κατά την έκφραση του Βύρωνα Λεοντάρη) *αθεράπευτα μεσοπόλεμο*. Όμως, εμείς παραμένουμε μαχητικοί και αισιόδοξοι. Τα καλύτερά μας χρόνια δεν πέρασαν. Θα συνεχίσουμε να τα διεκδικούμε.

@filmfestivalgr
ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΟ TWITTER

ΧΑΝΑ ΣΥΓΚΟΥΛΑ

Στον κόσμο της τέχνης, λένε πως κανείς δεν τραγουδά καλύτερα από έναν ηθοποιό. Η γερμανίδα ντίβα, που ταύτισε τ' όνομά της με τη γέννηση του γερμανικού νέου κύματος στο σινεμά, θα το αποδείξει αυτό με τον καλύτερο δυνατό τρόπο – με μια συναυλία στο Ολύμπιον, την Παρασκευή 7/11 στις 20.00. Λίγο πριν από την πρόβα τζενεράλε, μας «κουρδίζει» στο προσωπικό της καλλιτεχνικό σύμπαν.

Συνέντευξη στην Γκέλυ Μαδεμλή

ΑΠ' ΤΟΝ ΦΑΣΜΠΙΝΤΕΡ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΑΙ ΠΛΟΥΣΙΑ ΖΩΗ

Η Χάνα Συγκούλα υπήρξε εμβληματική μορφή του ανήσυχου δυτικογερμανικού κινηματογράφου, σε μια εποχή που η Γερμανία αναζητούσε το σύγχρονο πρόσωπό της στην επικράτεια του μοντερνισμού. Από εκείνη την περίοδο προέρχεται και η ταινία *Λιλί Μαρλέν* (απ' όπου το στιγμιότυπο απέναντι), στην οποία η Χάνα Συγκούλα συντηρούσε και ταυτόχρονα ανανέωνε την παραδοση του γερμανικού καμπαρέ.

ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟΝ ΦΑΣΜΠΙΝΤΕΡ, ΕΚΤΙΜΩ ΣΗΜΕΡΑ ΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΟΥ ΑΚΟΜΗ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ. ΝΙΩΘΩ ΠΩΣ ΤΑΞΙΔΕΥΩ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΜΟΥ. ΘΑ ΗΘΕΛΑ ΝΑ ΗΜΟΥΝ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΝΕΑ... ΑΛΛΑ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΣΤΙΓΜΗ ΧΑΙΡΟΜΑΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΠΙΑ.

Τα πικρά δάκρυα της Πέτρα φον Καντ. Λιλί Μαρλέν. Μαρία Μπράουν... Μερικοί ρόλοι, μερικές μόνο ταινίες της ηθοποιού Χάνα Συγκούλα με τον Ράινερ Βέρνερ Φασμπίντερ, ανακαλούν τη συνεργασία που σφράγισε ένα νέο ευρωπαϊκό, αστικό και ταυτόχρονα πολιτικοποιημένο μελόδραμα. Η Ηγερία ενός «ιδανικού ατόχειρα» συνεχίζει να στοιχειώνει το θέαμα με την αντισυμβατική παρουσία της. Μιλήσαμε μαζί της.

Πότε ξεκίνησε η ενασχόλησή σας με το τραγούδι και τι ανακαλύψατε μέσα απ' αυτό;

Κάθε γλώσσα έχει τη δική της μουσική. Όταν ήμουν παιδί δεν είχαμε τηλεόραση, αλλά μόνο ραδιόφωνο. Οπότε όταν οι φωνές απ' όλο τον κόσμο έρχονταν στο σαλόνι μας, μπήκα κατά κάποιον τρόπο στον κόσμο τους και ονειρευόμουν να γίνω τραγουδίστρια. Είναι ωραίο να έχεις ένα όργανο μέσα στο σώμα σου.

Πώς επιλέγετε τους ρόλους σας;

Συνήθως ρωτώ τον εαυτό μου αν θα ήθελα να συναντήσω αυτόν τον επινοημένο άνθρωπο, στον οποίο αναφέρεται ο ρόλος,

και να περάσω ώρα μαζί του – τουλάχιστον το χρόνο που απαιτείται για να τον αναπαραστήσεις στην οθόνη ή στη σκηνή.

Στο αφιέρωμα στη Θεσσαλονίκη, θα προβληθούν τρεις ταινίες του Φασμπίντερ, στις οποίες παίζετε. Θα τις ξαναδείτε τόσο καιρό μετά;

Εκτιμώ σήμερα τη δουλειά του Φασμπίντερ ακόμη περισσότερο. Νιώθω πως ταξιδεύω στο παρελθόν μου. Θα ήθελα να ήμουν και πάλι νέα... Αλλά την ίδια στιγμή χαίρομαι που δεν είμαι πια.

Στην ταινία σας *Εγώ κι ο σωσίας μου*, διαβάζετε ένα κείμενο του Γκομπρόβιτς. Πιστεύετε πως το σινεμά είναι, όντως, ο τρόπος να συναντήσουμε αυτό το σωσία μας (ψυχαναλυτικά και κυριολεκτικά);

Δεν είναι απαραίτητο να είναι ο σωσίας, μπορεί να είναι η αδελφή ή ο αδελφός μας, ή κάποιος ξάδελφος που είναι πάντα εκεί. Ή μπορεί να είναι και κάποιο κομμάτι του εαυτού μας, της ίδιας μας της φύσης και του τρόπου με τον οποίο αντιμετωπίζουμε τον κόσμο.

Στο φεστιβάλ θα δούμε επίσης το ντοκιμαντέρ *Όποιο κι αν είναι τ' όνειρο*,

στην ουσία μια προσωπογραφία σας, από την Άννε Ίμπερτ. Τι σημαίνει να γίνεται η ζωή σου αντικείμενο παρατήρησης ενός άλλου καλλιτέχνη;

Γίναμε φίλες στην πορεία των γυρισμάτων, κάτι που σημαίνει πως ένιωθα καλά όταν καθρεφτιζόμουν στα μάτια της.

Για να παραφράσουμε τον Μπόρχες, πιστεύετε πως κάθε έργο τέχνης είναι μια πράξη αυτοβιογραφίας;

Λένε πως η ομορφιά είναι στο βλέμμα. Μπορούμε επίσης να πούμε, είμαστε αυτό που είμαστε εξαιτίας του βλέμματός μας στον κόσμο και αντικατοπτρίζοντας τον κόσμο που μας βλέπει. Οι καλύτερες ιστορίες μας είναι για πραγματικές εμπειρίες μας. Αλλά, όπως συμβαίνει με κάθε γενικολογία, ισχύει επίσης και το ακριβώς αντίθετο. Ο Μπόρχες έλεγε συχνά: «Είμαι μια συλλογική φαντασίωση».

Θυμάστε τα πρώτα σας βήματα; Πώς προέκυψε ο κινηματογράφος;

Όπως όλα τα παιδιά, μαθαίνουμε τον κόσμο μέσα απ' το παιχνίδι όπου προσπαθούμε να μιμηθούμε τους ανθρώπους γύρω μας, τη μητέρα μας, το γιατρό, το δάσκαλό μας... Η διαφορά για τον ενήλικα

είναι πως δεν χρειάζονται πρόβες για ένα ρόλο. Πρόκειται για τελετουργία.

Το προσωπικό σας έργο είναι πολύμορφο και ρευστό, που δοκιμάζει πολλά εκφραστικά μέσα. Πιστεύετε στα είδη ή ασπάζεστε μια πιο συνολική ιδέα για την τέχνη και τον κόσμο;

Η αγαπημένη μου οπτική γωνία είναι αυτή του κωμικοτραγικού. Η αλχημεία της τέχνης είναι να φέρνει τα ετερόνυμα σ' επαφή και να τα κάνει να συνυπάρχουν με απροσδόκητο τρόπο. Ένα από τα χαρακτηριστικά της εποχής μας είναι το χαρμάνι των έμφυλων ταυτοτήτων. Έχουμε διαφορετικές ιδέες για το τι είναι αρσενικό και τι θηλυκό, ξέρουμε πως για την αλλαγή χρειάζεται η κρίση. Η απεριόριστη επικοινωνία μάς έχει κάνει να νιώθουμε πιο άνετα κοιτώντας στην οθόνη του smartphone παρά κοιτάζοντας ο ένας τον άλλο στα μάτια. Πιστεύω πως πλέον εισπράτουμε τον κόσμο με ανάμεικτα συναισθήματα. Με τρόπο αλλά και με θαυμασμό για τους μοντέρνους καιρούς.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ #2

Ζητήματα διακρίσεων, ανέχειας και κοινωνικού αποκλεισμού είναι κίνητρα για τους νέους σκηνοθέτες, απ' όποια χώρα κι αν προέρχονται. Το χάσμα πλουσίων και φτωχών, που αυξάνει, ως δημιουργικό κίνητρο, καλλιεργεί μια νέα συνειδητότητα.

ΜΑΘΗΜΑ

Κριστίνα Γκρόζεβα, Πέταρ Βαλτσάνοφ

Ο τίτλος της ταινίας σας έχει πολλαπλές ερμηνείες: ένα μάθημα που δίνεται μέσα στην τάξη, στους κόλπους μιας οικογένειας, στην ίδια την κοινωνία. Πόσο δύσκολο ήταν να χτίσετε αυτή τη σύνθετη, την πολυεπίπεδη αφήγηση;

Μια απ' τις μεγαλύτερες προκλήσεις ήταν για μας η συγγραφή του σεναρίου. Εκεί προσπαθήσαμε να δώσουμε πολλές αποχρώσεις

στην έννοια του «μαθήματος», χωρίς να γίνουμε πολύ άμεσοι ή διδακτικοί.

Πολύ περισσότερο από μια δασκάλα, η πρωταγωνίστριά σας αντιπροσωπεύει μια γυναίκα με αρχές που αντιμετωπίζει τη σκληρή πραγματικότητα. Πιστεύετε πως οι αρχές αυτές μπορούν να επιβιώσουν μέσα στην οικονομική κρίση;

ΣΤΗ ΔΑΣΚΑΛΑ ΜΑΣ ΜΕ ΑΓΑΠΗ

Αν η σχολική αίθουσα είναι μια κοινωνία σε μικροκλίμακα, με τους δικούς της ρυθμούς και κανόνες, η δασκάλα στο μυθοπλαστικό ντεμπούτο δύο νέων Βούλγαρων σκηνοθετών (που έχουν μάθει καλά το δικό τους «μάθημα») διδάσκει τι θα πει κοινωνική αλληγορία.

Συνέντευξη στη **Δήμητρα Νικολοπούλου**

Η κρίση δεν είναι μόνο οικονομική. Είναι πάνω απ' όλα πολιτιστική. Ζούμε σε έναν κόσμο στον οποίο η ελεύθερη βούληση είναι μια αξιολύπητη ψευδαίσθηση. Οι άνθρωποι σήμερα έχουν παραγκωνιστεί, τους στερούν κάθε ευκαιρία για τη σωστή κίνηση. Αλλά ο βασικός χαρακτήρας μας αρνείται να συμμορφωθεί μ' αυτό ή να μπει στη θέση του θύματος. Αποφασίζει να δράσει, να κάνει κάτι, να σπάσει κάτι, ακόμη κι αν αυτό σημαίνει να θυσιάσει τις αρχές και την ηθική της.

Ποιες είναι οι επιρροές σας στο σινεμά;

Μας εμπνέουν πάντα οι ταινίες των δασκάλων μας, του Γκεόργκι Ντιουλγκέροφ και του Λιουντμίλ Στάικοφ. Πρόκειται για σκηνοθέ-

τες με εξαιρετικό ταλέντο που δουλεύουν μοναδικά, τόσο στο σενάριο, όσο και με τους ηθοποιούς τους. Είμαστε ευγνώμονες για τη γνώση που μας έδωσαν. Αγαπάμε επίσης τις ταινίες που συνδυάζουν ιδανικά το χιούμορ και το δράμα. Σεβόμαστε αυτές τις ιστορίες, μας κινητοποιούν. Ο αριστοτεχνικός συνδυασμός τους κάνει μια ταινία ρεαλιστική, γεμάτη αλήθεια και ζωή.

Πόσο δύσκολο είναι για δυο κινηματογραφιστές να συνεργάζονται;

Η συνεργασία μάς μας δίνει ιδιαίτερη χαρά. Αισθανόμαστε πιο ελεύθεροι, πιο γενναίοι και πιο εμπνευσμένοι. Αν είχαμε οποιαδήποτε δυσκολία, τότε σίγουρα δεν θα επιλέγαμε να συνεργαστούμε.

ΜΟΝΤΡΙΣ

Γιούρις Κουρσιέτις

Η ιστορία του Μόντρις βασίζεται σε αληθινό περιστατικό. Θα θέλατε να μας μιλήσετε γι' αυτό και για το πώς σας ενέπνευσε ώστε να αφηγηθείτε την περιπέτειά του; Εμπνεύστηκα την ταινία από μια ιστορία που μου αφηγήθηκε πριν από μερικά χρόνια ένας φίλος μου, δικηγόρος. Ο ίδιος είχε εργαστεί σ' αυτή την υπόθεση και έριχνε το φταίξιμο στον εαυτό του που δεν είχε μπορέσει να κάνει περισσότερα για να βοηθήσει το παιδί. Η ιστορία αυτή με αναστάτωσε, κυρίως επειδή

ήξερα ότι επρόκειτο ξεκάθαρα για αδικία και ότι, στην πραγματικότητα, για την κατάσταση ευθυνόταν ένα οικογενειακό δράμα που είχε ξεφύγει από τον έλεγχο. Όταν αργότερα ξανασκέφτηκα το θέμα, συνειδητοποίησα ότι αυτή η υπόθεση έκρυβε πολλά ζητήματα – κυρίως την απώλεια της επικοινωνίας ανάμεσα σε γονείς και παιδιά, αλλά και ανάμεσα στο κράτος και τους πολίτες. Αυτά είναι σημαντικά θέματα που μπορεί κανείς να θίξει σε μια ταινία.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΦΗΒΕΙΑΣ

Ο Μόντρις είναι ένας έφηβος από τη Λετονία, που βρίσκεται αντιμέτωπος με το νόμο και μ' ένα σκληρό σύστημα καταστολής όταν η μητέρα του, σε μια βεβιασμένη προσπάθειά της να τον αποσπάσει από τον εθισμό του στον τζόγο, τον παραδίδει στην αστυνομία. Ένα κοινωνικό στόρι σε μια ταινία που είναι και ελληνική συμπαραγωγή.

Συνέντευξη στην **Αλεξάνδρα Κόλια**

Η ταινία είναι μεν δραματική, ωστόσο δεν «βαραίνει» τον θεατή. Πώς κατορθώσατε να πετύχετε αυτή τη λεπτή ισορροπία;

Για να είμαι ειλικρινής, δεν το έχω σκεφτεί αυτό. Ενώ το στόχος ήταν να κάνω την ιστορία όσο πιο αληθοφανή γίνεται. Εξάλλου, εάν σκεφτούμε τις δικές μας ζωές, βλέπουμε ότι δεν υπάρχει μόνο το καλό, αλλά και το κακό ή και κάτι ενδιάμεσα, και ούτω καθεξής. Γι' αυτό άλλωστε και οι ζωές μας δεν είναι επίπεδες. Ίσως αυτό βοήθησε την ταινία να μη δείχνει επίσης επίπεδη, καταθλιπτική ή οτιδήποτε άλλο, αλλά να αποτυπώνει τις πολλαπλές εκφάνσεις της ζωής.

Βρίσκετε ότι ο Μόντρις έχει ομοιότητες ή διαφορές με τους συνομηλίκους του, με τη νεολαία στην υπόλοιπη Ευρώπη;

Η ταινία ταξίδεψε και θα συνεχίσει να ταξι-

δεύει ανά τον κόσμο, συναντώντας θεατές με διαφορετικές νοοτροπίες και κοινωνικά υπόβαθρα. Αυτό που παρατήρησα σε αυτό το ταξίδι είναι ότι όλοι καταλαβαίνουν την ιστορία και το τι συμβαίνει με τον Μόντρις. Θεωρώ πως αυτό αποδεικνύει ότι το συγκεκριμένο θέμα, αλλά και οι προβληματισμοί της ταινίας, δεν συμβαίνουν μόνο στη Λετονία, αλλά ότι είναι λίγο πολύ παγκόσμιας απήχησης. Έχουν να κάνουν με τις σχέσεις παιδιών και γονιών, κράτους και πολιτών, προβλήματα παρόμοια όπου κι αν πας. Έχουν επίσης να κάνουν με την πορεία κάθε ανθρώπου προς την ωρίμανση. Άλλωστε η εφηβεία ανέκαθεν υπήρξε αγαπημένη θεματική του σινεμά. Καθώς πρόκειται για μια περίοδο όπου αφήνει κανείς πίσω του την παιδική ηλικία και μπαίνει στην ενήλικη ζωή, είναι μια εποχή αλλαγής και, κατά συνέπεια, έχει προβλήματα.

Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΤΑΓΗΣ

Η ιστορία ενός ανορθόδοξου τριγώνου αγάπης και αλληλοσπαραγμού ανάμεσα σ' ένα κορίτσι με διανοητική στέρση, στην αδελφή της που έχει αναλάβει την προστασία της, και σ' έναν ερωτευμένο άντρα που φιλοδοξεί να μπει στη ζωή τους χωρίς να έχει εκτιμήσει σωστά τις συνέπειες των επιλογών του.

Συνέντευξη στην **Αλεξάνδρα Κόλια**

Πώς προσεγγίζετε τη σχέση των ηρώων σας, ιδιαίτερα στις οριακές στιγμές στη σχέση μεταξύ των δύο αδελφών. Πώς μπορέσατε να χειριστείτε με τόση λεπτότητα αυτές τις στιγμές;

Η Λιρόν Μπεν Σλους, που υποδύεται τη Σέλι, είναι η σύζυγός μου και σεναριογράφος της ταινίας, και εμπνεύστηκε το σενάριο από την αδελφή της, Γκάμπι, την οποία στο φιλμ υποδύεται η Ντάνα Ιβγκί, μια πολύ γνωστή Ισραηλινή ηθοποιός και πολύ καλή φίλη μου εδώ και χρόνια. Το γεγονός ότι έχω τόσο καλή σχέση με τις ηθοποιούς μου, πολύ καιρό πριν ξεκινήσει η ταινία αυτή, ήταν πολύ σημαντικό για εμάς και μας επέτρεψε να αποδώσουμε ακόμη καλύτερα αυτούς τους δυο χαρακτήρες. Εκτός από αυτό, συζητήσαμε, κάναμε έρευνα και πρόβες για μήνες, δημιουργώντας

ένα οικείο περιβάλλον στο πλατώ, ώστε να κάνουμε την ταινία πραγματικότητα.

Θα θέλατε να μας μιλήσετε για τη συνεργασία σας με τη σύζυγό σας και πώς αυτή επηρέασε την ταινία;

Η συνεργασία μου με τη Λιρόν ήταν απολαυστική. Σαν μια ωραία ιστορία αγάπης με ευτυχισμένο τέλος. Υπήρχαν συγκρούσεις, δράμα και αγωνία, μαζί με πάθος, θαυμασμό και εμπιστοσύνη. Το ευτυχές τέλος έμελλε να είναι το τηλεφώνημα που λάβαμε για τη συμμετοχή μας στο Δεκαπενθέμερο των Σκηνοθετών στο φεστιβάλ των Καννών. Οι πιο δύσκολες στιγμές, από την άλλη, ήταν στο μοντάζ. Αυτό είναι το στάδιο όπου τα όνειρα του σεναριογράφου και του σκηνοθέτη συναντούν την πραγματικότητα, ξαναγράφονται και τελειοποιούνται - πάντως, επιπλέον, έκανα εγώ το μοντάζ. Συμβουλευώ κάθε σκηνοθέτη ή μοντέρ εκεί έξω, να αποφεύγει να κοιμάται στο ίδιο κρεβάτι με το σεναριογράφο ή την πρωταγωνίστρια της ταινίας του κατά τη διάρκεια του μοντάζ.

Η ταινία σας απέσπασε το μεγάλο βραβείο του τμήματος Works in Progress της Αγοράς του 54ου ΦΚΘ. Πώς βοήθησε η συμμετοχή σας και η βράβευση στην πορεία της ταινίας;

Το βραβείο του τμήματος Works in Progress της Αγοράς στο 54ο ΦΚΘ, ήταν εξαιρετικά σημαντικό για εμάς, τόσο από οικονομική

ΔΙΠΛΑ ΤΗΣ

Άσαφ Κορμάν

όσο και από καλλιτεχνική άποψη. Η ταινία είχε πολύ μικρό προϋπολογισμό από την αρχή. Κάναμε γυρίσματα για είκοσι μέρες και όλοι αναγκάστηκαν να πληρωθούν λιγότερο από ό,τι ισχύει κανονικά στην κινηματογραφική βιομηχανία του Ισραήλ. Εγώ ανησυχούσα ιδιαίτερα για το στάδιο του post-production. Εδώ είναι που η χρηματοδότηση κάνει τη διαφορά. Οι ηθοποιοί θα κάνουν ό,τι καλύτερο μπορούν, είτε πρόκειται για φιλμ χαμηλού προϋπολογισμού είτε για μια χολιγουντιανή ταινία. Οι παραγωγοί μπορούν να αυτοσχεδιάσουν και να βρουν δημιουργικές λύσεις. Όμως, όταν δεν έχεις πόρους για να εξασφαλίσεις καλή ποιότητα στο post-production, τότε είσαι λίγο-πολύ χαμένος. Ευτυχώς, κερδίσαμε το βραβείο post-pro-

duction στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης κι αυτό μας επέτρεψε να επενδύσουμε περισσότερα χρήματα στον ήχο και να δουλέψουμε σε καλύτερες εγκαταστάσεις. Επιπλέον, μάλιστα, μας δόθηκε η εκπληκτική ευκαιρία να κάνουμε το grading στην εταιρεία Graal. Η ιδιαίτερη πινελιά του Βαγγέλη Μεταξά, που επιμελήθηκε το grading, έβαλε το χρώμα και την αίσθηση της ταινίας σε εντελώς διαφορετικό επίπεδο - δεν μπορώ να φανταστώ την ταινία χωρίς τη δουλειά του. Όπως και το προσωπικό της Graal, οι υπέροχοι Ρένα και Κωνσταντίνα, ήταν τόσο συνεργάσιμες και φιλικές! Εκτός από το να συνεργαζόμαστε με τέτοιους άψογους επαγγελματίες του χώρου, νιώθω επίσης ότι κάναμε και καινούριους φίλους.

ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΚΑΙ ΝΑ (ΜΗΝ) ΕΧΕΙΣ

Μια κοπέλα σε αναπηρικό καροτσάκι μεταφέρεται στο καινούριο (και πρώτο) της σχολείο. Τα εμπόδια που βρίσκει στο δρόμο της μέχρι να φτάσει στην τάξη (σκάλες, ασυνείδητες δασκάλες, περιφρονητικές καθαρίστριες) δεν είναι τίποτα μπροστά στην περιφρόνηση που βιώνει από τον «φυσιολογικό» περίγυρό της. Η νέα της τάξη, όμως, την υποδέχεται με ανοιχτές τις αγκάλες - μέχρι που εκείνη θα αρχίσει να μιλά για την αδικία και γίνεται στόχος απ' όλες τις κατευθύνσεις.

Συνέντευξη στην **Έλενα Χρηστοπούλου**

Τι σας ενέπνευσε στο μυθιστόρημα της παιδοψυχολόγου Εκατερίνα Μουράσοβα, στο οποίο στηρίζεται η ομότιτλη ταινία σας;

Το βιβλίο της Μουράσοβα ήταν για νεαρά αγόρια και για τη φίλια. Δεν περιλάμβανε καμία ιστορία για την πρώτη αγάπη. Η ιστο-

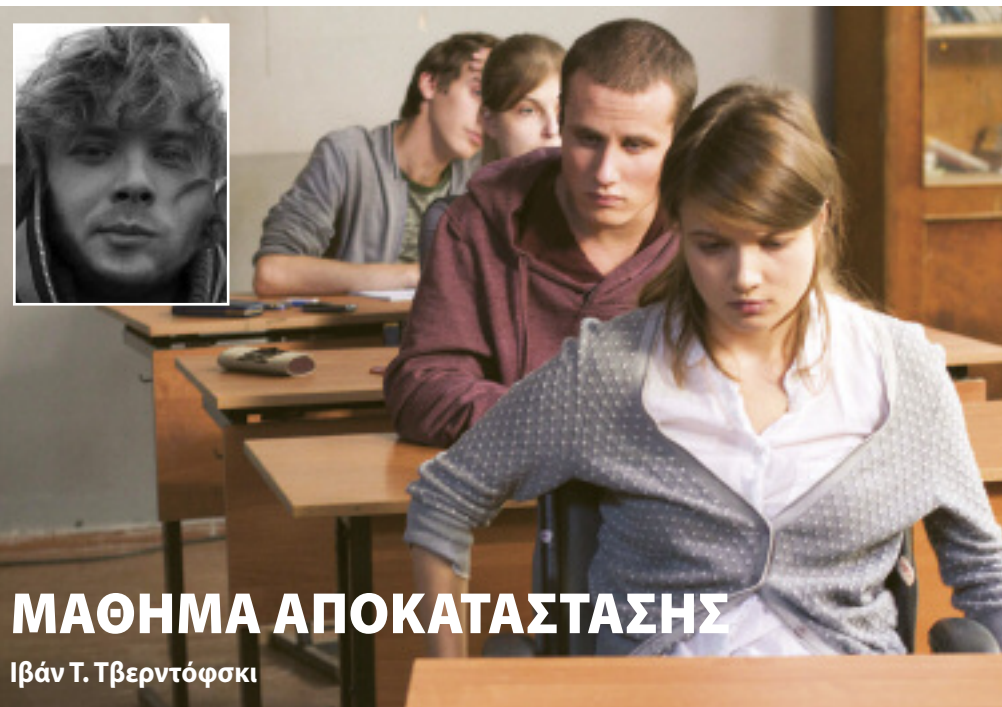
ρία της έμοιαζε περισσότερο με μια «trash» κωμωδία, που προσπάθησε να γυρίσει σε σοβαρό κοινωνικό δράμα. Με τους φίλους μου γελούσαμε μ' αυτό. Αλλά το βιβλίο της ήταν για μένα η αφετηρία. Πήγα σε μια πραγματική τέτοια τάξη και η εμπειρία με σόκαρε. Αποφάσισα τότε να ξαναγράψω την ιστορία της από την αρχή...

Έχετε αναφέρει πως το Χορεύοντας στο σκοτάδι του Λαρς φον Τριερ είναι από τις σημαντικότερες επιρροές σου. Με ποιον τρόπο;

Είναι η αγαπημένη μου ταινία. Τα τέλη του 1990 ήταν περίοδος κρίσης για τη Ρωσία. Ήμουν τότε αρκετά νέος. Ο πατέρας μου δούλευε σε βίντεο-κλαμπ και έφερνε σπίτι τις ταινίες του Φον Τριερ. Τις βλέπαμε μαζί με το βραδινό φαγητό. Ήταν αποκάλυψη. Μετά από αυτό ήθελα να γίνω σκηνοθέτης.

Πώς συνδέεται η ιστορία σας με τη σύγχρονη ρωσική κοινωνία;

Πρόκειται για ένα σοβαρό πρόβλημα που πρωτοξεκίνησε τη δεκαετία του 1990, μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, η οποία έφερε βαθιά οικονομική κρίση. Η κυβέρνηση άρχισε να κλείνει τα ειδικά σχολεία,

ΜΑΘΗΜΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Ιβάν Τ. Τβερντόφκι

στα οποία δούλευαν δάσκαλοι με ειδική εκπαίδευση. Μετά την κρίση, αντί να ξανανοήξουν αυτά τα σχολεία, η κυβέρνηση δημιούργησε ένα καινούριο σύστημα. Σε κανονικά σχολεία εγκαινιάστηκαν οι τάξεις αποκατάστασης, στις οποίες άρχισαν να μεταφέρονται τα «κακά» και τα φτωχά παιδιά. Οι υπόλοιποι μαθητές και οι δάσκαλοι δεν

συμπαθούσαν αυτές τις τάξεις και τους συμπαθητές τους. Με την πάροδο του χρόνου, αυτές οι τάξεις μετατράπηκαν σε σχολείο-φυλακή. Αυτή είναι και η επώδυνη αλήθεια της ταινίας. Είναι ένα τεράστιο πρόβλημα στη ρωσική κοινωνία σήμερα. Νομίζω ότι κάναμε το πρώτο βήμα για να αλλάξει αυτή η κατάσταση.

ΠΛΕΥΡΙΚΟΙ ΑΝΕΜΟΙ

Μάρτι Χέλντε

Μια Εσθονή, στα 1941, και ενώ ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος κορυφώνεται, εξορίζεται από το σταλινικό καθεστώς, μαζί με την κόρη της, στη Σιβηρία. Από την εξορία, αρχίζει να γράφει γράμματα στον άντρα της – τα οποία και είναι η βάση της αφήγησης σ' ένα εντυπωσιακό, ποιητικό, ασπρόμαυρο έργο, όπου η Ιστορία ζωντανεύει σαν παλιά καρτ-ποστάλ.

Συνέντευξη στην Έλενα Χρηστοπούλου

Διαλέξατε ένα δύσκολο θέμα και αποφασίσατε να το αποδώσετε με ασπρόμαυρα ταμπλώ βιβάν. Γιατί επιλέξατε τη συγκεκριμένη αισθητική προσέγγιση;

Επέλεξα τα ταμπλώ βιβάν γιατί ήταν ό,τι πιο κοντινό και ακριβές στο πώς μπορείς να παγώσεις το χρόνο στην οθόνη. Η επιθυμία μου ήταν να κάνω το κοινό να αισθανθεί όπως ένιωθαν εκείνοι οι άνθρωποι στη Σιβηρία: σαν να έχει σταματήσει ο χρόνος. Από την άλλη, δεν ήθελα να κάνω μια σκληρή ταινία – αντ' αυτού επιδίωξα να κινητοποιήσω το συναίσθημα, δεν έδωσα έμφαση στο γεγονός καθαυτό.

Ποιο ήταν το βασικό ζήτημα που θελήσατε να αναδείξετε;

Το βασικό θέμα για μένα ήταν το παράδοξο: τι αξίζει η ελευθερία αν πρέπει να την πληρώσεις με μοναξιά; Αυτό με βοήθησε και με οδήγησε στα τέσσερα χρόνια των γυρισμάτων.

Η Έρνα Νάγκελ, η γυναίκα που σας ενέπνευσε, ζει ακόμα. Τη συνάντησατε;

Το όνομα Έρνα Νάγκελ είναι ψευδώνυμο. Δεν γνωρίζω ποια ήταν η συγγραφέας αυτών των γραμμάτων κι έτσι δεν είχα την ευκαιρία να τη γνωρίσω. Αλλά, αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, θα ήθελα να τη ρωτήσω για τη δύναμη του μυαλού της. Πώς είναι δυνατό να κρατήσεις καθαρό το μυαλό σου σε τέτοιες συνθήκες. Η απάντηση θα βοηθούσε πολλούς από μας σήμερα.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΟΡΙΑ

Ο ΖΥΘΟΣ και οι ΟΙΝΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΠΟ ΤΟ 1990

σας προσκαλούν:

Δευτέρα 3 Νοεμβρίου
να δοκιμάσετε
Ελληνικές ποικιλίες
στο Ζύθος Ντορέ
στο Λευκό Πύργο.

Πέμπτη 6 Νοεμβρίου
να δοκιμάσετε
διεθνείς ποικιλίες στο
Ζύθο στα Λαδάδικα.

55ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

WHEN SHOOTING ENDS GRAAL BEGINS

DIGITAL INTERMEDIATE
FILM SCANNING
COLOR GRADING
COMPOSITING-VFX
3D VISUALIZATION
FILM RECORDING
3D DCP MASTERING-STEREOSCOPIC
DIGITAL PRINTS
FILM RESTORATION
SOUND EDITING-MIXING
OFF-ON LINE EDITING
ENCODING
DVD AUTHORING

"Without the award from Thessaloniki I don't know how we could have finished the film. Working with Graal was a dream come true for us. I hope to collaborate with Graal on all my future projects."
Annemarie Jacir, director, *When I Saw You*

Graal is the main
Agora Awards Sponsor

www.graal.gr
Graal Post Production House

ΣΥΝΟΜΙΛΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΣΛΙΜΑΝΕ

Χοσέ Α. Αλαγιόν

Η καθημερινότητα και η έντονη σχέση δύο Αφρικανών μεταναστών στην Ισπανία, που μεγαλώνουν με αντιφατικά αισθήματα για τον κόσμο, μέσα απ' το φακό ενός σκηνοθέτη με θητεία έως σήμερα στο ντοκιμαντέρ.

Συνέντευξη στην **Αγγελική Πέτρου**

Πώς προέκυψε η ιδέα του έργου; Είναι βασισμένο σε πραγματική ιστορία;
Πριν από περίπου τέσσερα χρόνια, ενώ

έκανα το κάστινγκ για μια ταινία που δεν ήθελα πολύ να σκηνοθετήσω, εμφανίστηκε ο Σλιμάνε (ο πρωταγωνιστής της ταινίας). Ήρθε από ένα καταφύγιο για να βρει καλύτερη τύχη, αλλά τελικά εγώ ήμουν ο τυχερός, αφού μου πρόσφερε μια ταινία. Το Σλιμάνε δεν βασίστηκε τόσο στη ζωή του κεντρικού ήρωα, με κάποιο τρόπο, όμως, ανήκει περισσότερο σ' αυτόν. Η εμφάνισή του, το πορτραίτο του, η σχέση με τους φίλους του έπλασαν σιγά σιγά την ταινία.

Πώς δουλέψατε με μη επαγγελματίες ηθοποιούς;
Έγινε με πολύ φυσικό τρόπο, δεν έχω κάτι

εξαιρετικό να σημειώσω. Αν θα μπορούσαμε να περηφανευτούμε για κάτι, αυτό είναι ίσως η υπομονή και η παρατήρησή μας σε ό,τι μας πρόσφεραν τα παιδιά. Δεν είναι επαγγελματίες ηθοποιοί και ούτε χρειάστηκε να είναι.

Η ταινία έχει μια αξιοσημείωτη φυσικότητα κι αμεσότητα. Πιστεύετε πως αυτό έχει να κάνει με τη δουλειά σας με τους ερμηνευτές;

Ναι, σίγουρα. Το στήσιμο της ταινίας βασίστηκε στο νατουραλισμό. Είχαμε ένα σενάριο το οποίο συνεχώς καταστρέφαμε για να εκμεταλλευτούμε ό,τι μας πρόσφεραν τα

παιδιά. Παρότι επαναλαμβάναμε σκηνές, βρισκόμασταν σε συνεχή αναζήτηση του ζωντανού, του αυθόρμητου.

Η ταινία είναι γυρισμένη με ντοκιμαντερίστικο ύφος. Θα λέγατε πως σας έχει επηρεάσει το παρελθόν σας στο ντοκιμαντέρ;

Θεωρώ ότι το Σλιμάνε σχετίζεται περισσότερο με την ωριμότητα της ματιάς μου και όχι τόσο με τις προηγούμενες δουλειές μου. Οι μικρές ευστοχίες και τα μεγάλα λάθη της δουλειάς μου στο παρελθόν, έκαναν σαφές ότι ήταν σημαντικότερο να βρω μια, όσο το δυνατόν, πιο ειλικρινή φόρμα.

Βεντέτα

τραγουδάει όλη τα καλά κι αγαπημένα

**ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ | ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ | ΣΑΒΒΑΤΟ |
ΤΙΜΗ ΠΟΤΟΥ 8€**

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ 3 | Τ. 2310 234973
f www.facebook.com/VendettaLiveMusic

Η μοναδική ατμόσφαιρα, το κεφάλαιο προσωπικό, τα διάσημα cocktails, τα λαχταριστά πιάτα, σου δίνουν την καλύτερη αφορμή για να είναι κάθε μέρα Παρασκευή.

IN HERE, IT'S ALWAYS FRIDAY.

Βρες τη δική σου αφορμή!

• Πιτζιά (Med Casmas) • Πιτ. Αριστοτέλους

#vresaformi

f TGI Fridays Greece • TGI Fridays GR • TGI Fridays GR
www.fridays.gr

1

2

3

4

5

Πόσο ζυγίζει ένα κιλό; Η πολιτειακή κρίση στη Ρωσία, το ρομαντικό ιδεώδες, το παιχνίδι των μίντια όπως το βιώνει ένας συγγραφέας-σουπερστάρ, το πνεύμα (και το σάουντρακ) της δεκαετίας του 1960 και άλλα ζητήματα ειδικού βάρους στο πρόγραμμα «Ανοιχτοί Ορίζοντες»

1 Μπεντ Χάμερ

1001 ΓΡΑΜΜΑΡΙΑ

- Το *1001 γραμμάρια* είναι η 7η ταινία του Μπέντ Χάμερ, για την οποία έγραψε και το σενάριο.
- Η ταινία επελέγη για να εκπροσωπήσει τη Νορβηγία στα επόμενα Όσκαρ. Είναι η τρίτη φορά που ο Χάμερ, που έχει κερδίσει σημαντικό αριθμό βραβείων στην καριέρα του, βρίσκεται στη θέση του υποψηφίου για το σημαντικό βραβείο.
- Ο Χάμερ ξόδεψε δύο ολόκληρα χρόνια στην έρευνα και στην προετοιμασία της ταινίας. Ήθελε να μάθει σε βάθος το αντικείμενο, έτσι ώστε να προσεγγίσει με αξιοπιστία το θέμα του.
- Ο Έντουαρντ Χόπερ είναι ο αγαπημένος ζωγράφος του Χάμερ και πολλά από τα σκηνικά της ταινίας είναι εμπνευσμένα από την τέχνη του.
- Το Διεθνές Πρότυπο του Κιλού (IPK) είναι ένα αντικείμενο του οποίου η μάζα προσδιορίζει την τρέχουσα μονάδα μάζας. Το IPK καθιερώθηκε για πρώτη φορά το 1889.

2 Τζέσικα Χάουσερ

ΤΡΕΛΛΗ ΑΓΑΠΗ

- Μια πνευματώδης, ρομαντική, μαύρη κωμωδία εποχής, ελεύθερη μεταφορά της ιστορίας του ποιητή του 18ου αιώνα, Χάινριχ φον Κλάιστ.
- Η σκηνοθέτρια Τζέσικα Χάουσερ έχει υπογράψει, μεταξύ άλλων, το πολυβραβευμένο φιλμ *Λούρδη* του 2009, που προβλήθηκε την ίδια χρονιά στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, στο τμήμα «Ημέρες Ανεξαρτησίας».
- Πριν από δέκα χρόνια, η Χάουσερ είχε γράψει ένα προσχέδιο σεναρίου με θέμα τη διπλή αυτοκτονία δυο εραστών. Η ταινία εκείνη πρόέκυψε ως έπνευση από ένα άρθρο για τον αυτόχειρα Κλάιστ. Έκτοτε, τη συνοδεύει συνεχώς στις εμπνεύσεις της.
- «Γελάς γιατί ξαφνικά συνειδητοποιείς πόσο μικρός είσαι μέσα στο σύμπαν, πόσο αστεία είναι μερικά πράγματα και πώς σημαντικά πράγματα γίνονται μεμιάς εντελώς μπανάλ.» Τζέσικα Χάουσερ

3 Αντρέι Ζβιάγκιντσεφ

ΛΕΒΙΑΘΑΝ

- Ο σκηνοθέτης, Αντρέι Ζβιάγκιντσεφ, έχει περιγράψει τον *Λεβιάθαν* ως μια ελεύθερη ερμηνεία της βιβλικής ιστορίας του Ιώβ, μόνο που σ' αυτή την περίπτωση ένας άνθρωπος καλείται να πολεμήσει για την πίστη του στο κράτος.
- Ο τίτλος είναι ευθεία αναφορά στο κλασικό βιβλίο του Άγγλου πολιτικού φιλοσόφου Τόμας Χόμπς, στο οποίο ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι το κράτος οφείλει να προστατεύει τους πολίτες του από τη φτώχεια και τη μιζέρια, εξασφαλίζοντάς τους την ποιότητα και την ευημερία.
- Η ιστορία είναι εμπνευσμένη από ένα περιστατικό που έγινε στο Κολοράντο των ΗΠΑ το 2004, κατά το οποίο ο Μάρβιν, ένας 52χρονος συγκολλητής και θύμα της απαλλοτρίωσης, όρμησε στο κέντρο της πόλης μ' ένα τεθωρακισμένο όχημα και, αφού διέ-

λυσε διάφορα δημοτικά κτίρια, αυτοκτόνησε. Αρχικά ο Ζβιάγκιντσεφ θέλησε να γυρίσει την ταινία του –που δανείζεται μάλλον το κίνητρο για τον βασικό χαρακτήρα του, παρά την υπόθεση– στις Ηνωμένες Πολιτείες.

- Ο Αντρέι Ζβιάγκιντσεφ, που είναι τώρα στα 50 του, υπηρέτησε στον ρωσικό στρατό κι αργότερα σπούδασε υποκριτική. Για μια δεκαετία, δεν του παρουσιάστηκαν πολλές ευκαιρίες για εργασία. Δούλεψε οδοκαθαριστής και κομπάρσος και, σε πολλές περιπτώσεις, δεν είχε χρήματα ούτε για ν' αγοράσει εισιτήριο για το λεωφορείο. Έως σήμερα έχει κερδίσει 31 βραβεία για τις ταινίες του.

4 Όλε Κρίστιαν Μάντσεν

ITSI BITSI

- Η ταινία βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα από τη ζωή του Δανού ακτιβιστή υπέρ της ειρήνης, μουσικού και συγγραφέα Έικ Σκάλο, και της ερωτικής του σχέσης με την Ίμπεν Νάγκελ Ράσμουσεν, βραβευμένη Δανή ηθοποιό.
- Μέρος της ιστορίας διαδραματίζεται στην Αθήνα.
- Το όνομα του συγκροτήματος «Steppenlvene» το εμπνεύσθηκε από τον τίτλο του βιβλίου του Χέρμαν Έσσε, *Ο λύκος της στέπας*.
- Το 2011, το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης διοργάνωσε αφιέρωμα στον σκηνοθέτη, Όλε Κρίστιαν Μάντσεν. Το 2012, ο Μάντσεν επέστρεψε στη Θεσσαλονίκη ως μέλος της Κριτικής Επιτροπής του Διεθνούς Διαγωνιστικού Προγράμματος.
- Το «Itsi Bitsi» (σ.σ. Μια σταλιά) ήταν το παρατσούκλι που είχε δώσει ο Σκάλοε στην Ίμπεν, αλλά έδωσε και τον όνομα στο τραγούδι στον δίσκο του συγκροτήματός του που κυκλοφόρησε το 1967 με τον τίτλο *HIP*.

5 Γκιγιώμ Νικλού

Η ΑΠΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΟΥΕΛΜΠΕΚ

- Η ταινία, όπως δηλώνει απροκάλυπτα ο τίτλος της, επικεντρώνεται στην απαγωγή του προκλητικού Γάλλου συγγραφέα Μισέλ Ουελμπέκ από τρεις ερασιτέχνες απαγωγείς.
- Η ταινία αναφέρεται σ' ένα αληθινό γεγονός: το 2011, ενώ ο συγγραφέας βρισκόταν στο στάδιο της προώθησης του τελευταίου βιβλίου του, *Ο χάρτης και η επικράτεια*, κυκλοφόρησε μια φήμη ότι εξαφανίστηκε και τα γαλλικά ΜΜΕ έγραψαν ότι μπορεί να τον είχε απαγάγει η Αλ Κάιντα. Στην πραγματικότητα, απλώς είχε προβλήματα με τη σύνδεσή του στο Ιντερνέτ.
- Ο Μισέλ Ουελμπέκ παίζει τον εαυτό του στην ταινία.
- Δεν είναι η πρώτη φορά που ο Ουελμπέκ συνεργάζεται με τον σκηνοθέτη, Γκιγιώμ Νικλού. Έπαιξε και στην ταινία του *The Gordi Affair* το 2012.
- Ο Νικλού μιλώντας για την ταινία αναφέρει ότι ήθελε να εξερευνήσει το είδος του ντοκιμαντέρ χρησιμοποιώντας στοιχεία μυθοπλασίας, κι έτσι αποφάσισε να εξερευνήσει τον κόσμο του συγγραφέα μέσα απ' το φακό.

ΠΥΡ, ΓΥΝΗ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

ΦΙΝΤΕΛΙΟ – Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΗΣ ΑΛΙΚΗΣ

Λυσί Μπορλετώ

Πολλές μυθολογίες στον κόσμο έχουν συνδέσει τη γυναίκα με τη θάλασσα, αλλά όχι μ' αυτόν τον τρόπο. Καπετάνιος σ' αυτή την κινηματογραφική περιπέτεια είναι μια σκηνοθέτρια με εμπειρία στην υποκριτική – που ξέρει πώς να οδηγεί τους ηθοποιούς της σε βαθιά νερά.

Συνέντευξη στην **Γκέλυ Μαδεμλή**

Πώς προέκυψε αυτή η ιδέα για τη γυναίκα μέσα στη θάλασσα;

Η πρώτη πρώτη ιδέα προέκυψε από την επιθυμία μου να κάνω το πορτρέτο της κολλητής μου που είναι ναυτικός – στο εμπορικό ναυτικό. Γνωριζόμαστε απ' το λύκειο – μάλιστα από ένα μάθημα αρχαίων ελληνικών. Όταν μπήκε στη σχολή δεν είχε ιδέα πως θα μάθει μηχανική, κι ερωτεύτηκε το μηχανοστάσιο και τη μυρωδιά των καυσίμων... Φυλούσα την ιστορία της φίλης μου σαν το πιο πολύτιμο διαμάντι. Κι από πολύ νωρίς, στην ανάπτυξη του σεναρίου, ένιωσα πόσο ενδιαφέρουσα ήταν η «ανάστροφη» ματιά μιας γυναίκας ανάμεσα σε άνδρες, μεσοπέλαγα.

Ο υπότιτλος γεννά συνειρμούς... Η ηρωίδα σας κι η περιπέτεια της καταλήγει

στην Ιθάκη ή στη χώρα των θαυμάτων;

Ο τίτλος εργασίας ήταν μόνο αυτό – *Η Οδύσσεια της Αλίκης*. Και πράγματι, επέστρεψα στον Όμηρο για να βρω το σθένος να γράψω. Οι γαλλικές λέξεις «Alice»/«Ulysse» είναι ομόηχες. Η ταινία μου, όπως και η *Οδύσσεια*, είναι μια σπουδή για το γάμο/τη δέσμευση/την αγάπη όταν μεσολαβεί η απόσταση. Ο Φελίξ είναι μια σύγχρονη Πηνελόπη. Ωστόσο, νομίζω πως ο χαρακτήρας ονομάστηκε Αλίκη πολύ νωρίτερα σε κάποιο μέρος του εγκεφάλου μου. Είναι πολύ παράξενο, όταν δίνεις τα ονόματα στους ήρωές σου, είναι σαν να διαλέγεις πώς θα βαφτίσεις το παιδί σου. Το «Αλίκη» είναι γλυκό όνομα και, προφανώς, η *Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων* ήταν το αγαπημένο μου βιβλίο όταν ήμουν μικρή. Ίσως να αποδίδει τη φαντασίωσή μου να είμαι μόνη στη θάλασσα, βλέποντας ένα τσούρμο άνδρες που ταξιδεύουν για εξωτικά και άγνωστα λιμάνια – μιας χώρας γεμάτη θαύματα.

«Φιντέλιο» σημαίνει «πιστός». Σε τι παραμένει πιστή η ηρωίδα σας, παρά το διαχασμό της ανάμεσα σε δύο άνδρες;

Η Αλίκη δεν βρίσκεται μόνο ανάμεσα σε δύο άνδρες. Το βασικό της πρόβλημα είναι ότι δεν προτίθεται να διαλέξει, και πιστεύει ειλικρινά, αν και στιγμιαία, πως είναι δυνατόν να «έχει» ταυτόχρονα δύο άνδρες. Πάντως δεν είναι νυμφομανής, κι αντιλαμβάνεται σε

μεγάλο βάθος τα συναισθήματα του συντρόφου της. Οπότε αυτή η στιγμή της ζωής της την οδηγεί στην ενδοσκόπηση. Είναι πολύ ευαίσθητη και δεν είναι άνθρωπος που φοβάται τα συναισθήματά της. Όπως και να 'χει, ήταν σημαντικό για μένα ν' αποφύγω την ηθικολογία. Δεν θα έπρεπε να τιμωρηθεί, ν' αλλάξει τη ζωή της ή να εγκαταλείψει τη θάλασσα για χάρη κάποιου άντρα. Αυτό είναι το λεγόμενο «ανοιχτό τέλος»: οι αισιόδοξοι άνθρωποι (κι εγώ είμαι μία απ' αυτούς) θα θέλουν να πιστεύουν πως θα συνεχίσει με τον Φελίξ για μια πιο δυνατή ιστορία. Οι απαισιόδοξοι θα πουν πως θα καταλήξει σαν τον νεκρό ναυτικό. Οι μηδενιστές πως μάλλον θα ζήσει μια σύντομη ερωτική ιστορία με τον όμορφο Πολωνό. Ένα πράγμα είναι σίγουρο: η Αλίκη πιστεύει πως είναι «ερωτευμένη με το όμορφο άμορφο της θαλάσσης», όπως λέει η Σύλβια Πλαθ.

Το μοτίβο του ημερολογίου είναι σημαντικό για την ανάπτυξη της ταινίας. Μοιάζει σαν η σκηνοθεσία να είναι ένας τρόπος να κρατάτε ημερολόγιο...

Μ' αρέσει αυτή η παρατήρηση! Δεν είχα σκεφτεί ποτέ το σινεμά μ' αυτόν τον τρόπο, αλλά είναι αλήθεια. Στην πραγματικότητα, υπάρχουν πολλά προσωπικά στοιχεία στο *Φιντέλιο*, πέρα απ' το πορτρέτο της φίλης μου: η μητέρα μου και η κόρη μου, φωτογραφίες που έχω τραβήξει και αντικείμενα που

βρήκα απ' όλο τον κόσμο, αναφορές σε παλιές μου ερωτικές ιστορίες... Υπάρχει ακόμα και μια παλιά δική μου φωτογραφία, αλλά δεν νομίζω πως οι άνθρωποι μπορούν να την εντοπίσουν! Το ημερολόγιο μπήκε πολύ νωρίς στο σενάριο. Είχαμε σκεφτεί μήπως το αξιοποιούσαμε για μια ιστορία «θρίλερ» με τον νεκρό, αλλά ήθελα το θέμα των ερωτικών σχέσεων να δεσπόζει στην ταινία. Το ημερολόγιο, έτσι, έγινε καθρέφτης της. Συμπυκνώνει όσα φοβάται πως θα γίνει, κάτι σαν αυτόν, αλλά ανήμπορη ν' αγαπήσει. Επίσης, κρατάω ημερολόγιο γραπτώς, αλλά δεν θα τολμούσα να σκεφτώ να το βάλω στο περιβάλλον ενός πλοίου αν δεν γνώριζα ένα ναυτικό που έκανε το ίδιο.

Σε κάποια στιγμή ακούμε ένα ελληνικό τραγούδι, το «Πόσο λυπάμαι / τα χρόνια που φύγαν...», με τη Σοφία Βέμπο. Ποια είναι η ιστορία του;

Το τραγούδι αυτό είναι από τη συλλογή της Αριάν Λαμπέντ. Λατρεύει αυτό το κομμάτι και το ακούγαμε στο ξενοδοχείο στη φάση των γυρισμάτων, σαν ένα όμορφο ερωτικό τραγούδι. Μετά, στο μοντάζ, ο μοντέρ μου είχε την ιδέα να βάλει κάποια μουσική στη σκηνή του αυνανισμού στην καμπίνα της. Δοκιμάσαμε ένα και μόνο τραγούδι, αυτό της Βέμπο, κι ήταν σαν ένα μικρό θαύμα – ανυπομονών να τ' ακούσω σε αίθουσα μαζί με ελληνικό ακροατήριο!

Ραμίν Μπαχράνι

ΑΠΟ ΑΟΥΤΣΑΪΝΤΕΡ ΦΑΒΟΡΙ

Συνέντευξη στην Αλεξάνδρα Κόλια

Μια από τις πιο αναγνωρίσιμες φωνές του ανεξάρτητου αμερικανικού κινηματογράφου δίνει με τη σειρά του φωνή σε εργάτες, σε φτωχούς, σε μετανάστες, αποφεύγοντας τις βαριές κορώνες. Ο ίδιος, λίγο πριν από το masterclass, που θα δώσει τη Δευτέρα 4/11 στις 11.00 στην αίθουσα Παύλος Ζάννας, μας προετοιμάζει: «Από πολύ νωρίς λάτρεψα το έργο του Αλμπέρ Καμύ, ειδικά τον Ξένο. Δεν ξέρω πώς να μη νιώθω αουτσαϊντερ μέσα στην κοινωνία».

Τι ήταν αυτό που σας ώθησε από την αρχή να ασχοληθείτε με το σινεμά και από τι εμπνέεστε για να συνεχίζετε;

Διάβαζα πολύ από έφηβος. Αργότερα, στο λύκειο, ο αγαπημένος καθηγητής μου, ο καθηγητής της ιστορίας, μου μετέγγισε κατά κάποιον τρόπο το πάθος του για τον αμερικανικό κινηματογράφο και ιδιαίτερα για τις ταινίες της δεκαετίας του '70. Το σινεμά, ξέρετε, οξύνει την περιέργεια, δίνει κίνητρο να εμβαθύνεις ακόμα περισσότερο στον κόσμο. Όσο περισσότερο μαθαίνεις τόσο περισσότερο οξύνεται η περιέργεια σου, τόσο περισσότερο ξανοίγεσαι στο άγνωστο.

Πώς σας επηρέασαν οι ιρανικές σας ρίζες –και η περσική κουλτούρα εν γένει– ως σκηνοθέτη; Ποιες είναι οι κινηματογραφικές σας επιρροές;

Οι κινηματογραφικές μου επιρροές καθρεφτίζουν τη ζωή μου, τις λογοτεχνικές αναζητήσεις μου, ό,τι έπεσε στην αντίληψή μου. Η περσική ποίηση και ο περσικός πολιτισμός μου έδωσαν τις βάσεις. Οι γαλλικές και, αργότερα, οι αμερικανικές επιρροές εμπλούτισαν αυτό το βασικό γνωστικό υπόστρωμα. Επίσης, πάντα αγαπούσα ιδιαίτερα τη ρωσική λογοτεχνία.

Στις ταινίες σας αποδομείτε το αμερικανικό όνειρο, σας απασχολεί έντονα η κατάσταση στην Αμερική του σήμερα, αλλά ταυτόχρονα μέσα από αυτή μιλάτε για παγκόσμια ζητήματα. Πώς βλέπετε, ως κινηματογραφιστής αλλά και ως πολίτης, τη σύγχρονη κοινωνικοπολιτική κατάσταση;

Κάθε ταινία μου καταπάνεται με μια ποικιλία θεμάτων, και εκτός από την κοινωνικοοικονομική ματιά μου στα πράγματα, συχνά με κερδίζει η μεταφυσική. Στην πραγματικότητα, ο κινηματογράφος μου είναι ένας συνδυασμός. Προφανώς, στο κοινωνικοπολιτικό πεδίο, οι ταινίες μου μιλούν για την άνιση κατανομή του πλούτου, για τη διεύρυνση του χάσματος πλουσίων-φτωχών, για την κοινωνική αδικία. Η ανθρώπινη απληστία είναι σαν τον θάνατο και τους φόρους, σωστά;

Εκτός από σκηνοθέτης, είστε σεναριογράφος, παραγωγός και μοντέρ. Υπάρχει ισορροπία ανάμεσα σε αυτές τις ιδιότητες και πώς αυτές ορίζουν το τελικό αποτέλεσμα της δουλειάς σας;

ΔΥΣΚΟΛΟ ΠΡΑΓΜΑ ΤΟ ΣΙΝΕΜΑ
Ο Ραμίν Μπαχράνι είναι ένας από τους συστηματικότερους κινηματογραφιστές της νεότερης σκηνής του ανεξάρτητου αμερικανικού κινηματογράφου. Η συνταγή του: σφιχτά σενάρια, μια ρεαλιστική βάση, οπωσδήποτε ένα μυθολογικό ξεπέταγμα, ρυθμικό και σαφές μοντάζ και ηθοποιοί που έχουν δυνατότητες ευτοχεδιασμού, είτε είναι ερασιτέχνες είτε σταρ. Απέναντι (από αριστερά), εικόνες από τρεις ταινίες του: 99 σπικικά, Με κάθε κόστος (πάνω, στην οποία πρωταγωνιστεί ο Ντένις Κουέιντ), Chop Shop.

ΕΑΝ ΕΝΑΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΟΣ ΣΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ, ΤΟΤΕ ΠΙΘΑΝΟΝ ΝΑ ΕΓΚΛΩΒΙΣΤΕΙ ΣΤΟ ΝΑ ΑΠΑΓΓΕΛΛΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΕΙ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΣΤΟΝ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟ, ΞΑΝΑ ΚΑΙ ΞΑΝΑ.

Σχεδόν ποτέ δεν δουλεύω μόνος ως σεναριογράφος. Σε τρία σενάρια έχουμε συνεργαστεί με τον Μπαχαρέ Αζμί. Ο Αμίρ Ναντερί είναι πλέον ένας ακόμη σπουδαίος συνεργάτης. Η διαδικασία του σεναρίου είναι πολύπλοκη, δεν θα αναφερθώ σε αυτή με λεπτομέρειες. Ολοένα και πιο σημαντική για εμένα είναι και η επιλογή του θέματος. Αυτή είναι η μια από τις πιο σημαντικές, αν όχι η σημαντικότερη απόφαση που πρέπει να πάρει ένας σεναριογράφος. Στη συνέχεια, επικεντρώνομαι πρωτίστως στην δομή του σεναρίου, όχι στις λεπτομέρειες. Πάντοτε ρωτώ: Τι προσπαθούμε να εκφράσουμε; Τι ερωτήματα πρέπει να διερευνήσουμε; Θα το δουν αυτό οι θεατές; Θεωρώ ότι, εν έτει 2014, όποιος σεναριογράφος δεν αναρωτιέται εάν το κοινό κοιτάζει το κινητό του όσο παίζεται η ιστορία του στη μεγάλη οθόνη, απλά κοροϊδεύει τον εαυτό του. Στην παλαιολιθική εποχή, γύρω από τη φωτιά, θα του πετούσαν πέτρα στο κεφάλι εάν η ιστορία δεν ήταν ενδιαφέρουσα. Τώρα, υπάρχει το τηλέφωνο. Δεν ξέρω ποιο είναι χειρότερο. Θέλω να έχω τον δημιουργικό έλεγχο στις ταινίες μου, γι' αυτό και πάντα εμπλέκομαι στη βασική ομάδα της παραγωγής. Θέλω να γνωρίζω πού πηγαίνει κάθε δολάριο, για ποιο λόγο και πώς μπορώ να διαθέσω τα χρήματα με τον καλύτερο τρόπο έτσι ώστε να πετύχω τους στόχους μου. Ως μοντέρ, δεν με ενδια-

φέρει τι έχει προηγηθεί πριν από αυτό το στάδιο. Το μόνο μου μέλημα είναι εάν το μοντάζ εξυπηρετεί την ταινία. Σ' όλες μου τις ταινίες κόβω πολύ. Μόνο έτσι ξέρω ότι έγινε η δουλειά – όταν πρέπει να επιστρέψω σε μια σκηνή ή σε ένα πλάνο, ή να προσθέσω ξανά μερικά δευτερόλεπτα ή καρέ στην ταινία. Θα έλεγα ότι το μοντάζ είναι το αγαπημένο μου σημείο στη διαδικασία της παραγωγής ενός έργου. Είναι η τελευταία ευκαιρία να ξαναγράψω την ταινία χωρίς την παράνοια και τις πιέσεις που έχω στο πλατώ.

Είστε σκηνοθέτης του ανεξάρτητου κινηματογράφου. Ποιες διευκολύνσεις και ποιος περιορισμός έχετε αντιμετωπίσει όταν δουλεύετε σε κάπως μεγαλύτερες παραγωγές;

Το όφελος τού να δουλεύεις με μεγαλύτερο προϋπολογισμό είναι η ευκαιρία να αφηγηθείς μια ιστορία σε πιο εκτεταμένο δημιουργικό πεδίο. Όταν δουλεύεις με ηθοποιούς και συντελεστές που είναι μέλη σωματείων, σημαίνει ότι βρίσκεσαι ανάμεσα στους καλύτερους επαγγελματίες της βιομηχανίας αλλά, από την άλλη, και ότι έχεις πολύ συγκεκριμένους – ανεπιθύμητους – περιορισμούς και απαιτήσεις. Το να κάνεις ταινίες στις ΗΠΑ είναι πολύ διαφορετικό από την Ευρώπη και οπουδήποτε αλλού στον κόσμο. Στην Ευρώπη, ται-

νίες παρόμοιες με τις δικές μου γίνονται με υγιείς προϋπολογισμούς και οργανογράμματα γυρισμάτων. Έχω διαβάσει δηλώσεις σπουδαιών Ευρωπαίων σκηνοθετών τους οποίους θαυμάζω, οι οποίοι λένε: «ένας καλός σκηνοθέτης πρέπει να γυρίζει την ταινία με τη σειρά που είναι τα πλάνα στο σενάριο» και άλλα τέτοια παρόμοια. Θα ήθελα να τους δω να προσπαθούν να το κάνουν αυτό στην Αμερική με τους προϋπολογισμούς και τους περιορισμούς που έχουμε εμείς, καθώς και με τα κέρδη που πρέπει να αποδώσουμε στους επενδυτές μας. Οι περισσότεροι από αυτούς τους σκηνοθέτες δεν θα μπορούσαν να γυρίσουν ούτε τις μισές από τις ταινίες τους, χωρίς να χρεοκοπήσουν την παραγωγή.

Πώς είναι να δουλεύετε με ερασιτέχνες ηθοποιούς (όπως στα τρία πρώτα φιλμ σας) κι έπειτα με πρωτοκλασάτους πρωταγωνιστές, όπως οι Ντένις Κουένιτ, Ζακ Έφρον, Άντριου Γκάρφιλντ και Μάικλ Σάνον;

Από τη μια πλευρά, είναι πιο εύκολο να δουλεύω με 100% επαγγελματίες ηθοποιούς, καθώς δεν χρειάζεται να τους «εκπαιδεύσω» από πριν, όπως κάνω με τους ερασιτέχνες. Ωστόσο οι ερασιτέχνες έχουν τη δική τους, μοναδική μαγεία και φρεσκάδα, που δεν μπορεί να τη μάθει κανείς άλλος. Το να δουλεύω

με επαγγελματίες ηθοποιούς μου δίνει την ευκαιρία να γράφω πιο περίπλοκους ρόλους που λειτουργούν ως πρόκληση, καθώς επίσης και μια ιστορία που να διαθέτει πολύ μεγαλύτερη εμβέλεια. Στο πλατώ δίνω στους επαγγελματίες ηθοποιούς – αλλά και στους ερασιτέχνες, τους οποίους εντάσσω σε πολλές σκηνές –, την ελευθερία να αυτοσχεδιάσουν, να εξερευνήσουν, να ρισκάρουν και να εκπλήξουν το θεατή. Τη μεγαλύτερη εντύπωση μέχρι τώρα μου έχουν κάνει οι πρωταγωνιστές της πρόσφατης ταινίας μου *99 σπιτικά*: ο Άντριου Γκάρφιλντ και ο Μάικλ Σάνον, οι οποίοι δίνουν τις καλύτερες ερμηνείες της καριέρας τους.

Υπάρχει κάποιο πρότζεκτ που ονειρεύεστε να κάνετε πραγματικότητα;

Η αλήθεια είναι ότι δεν υπάρχει κάτι τέτοιο, μια και ποτέ δεν ξέρω ακριβώς τι θα με γοητεύσει για να κάνω την επόμενη ταινία μου. Έχω ένα ολόκληρο «συρτάρι» που ξεχειλίζει από ιδέες και ιστορίες, αλλά ίσως δεν τις κάνω ποτέ ταινία. Εάν ένας άνθρωπος ή ένας καλλιτέχνης δεν είναι ανοιχτός στην αλλαγή, τότε είναι πιθανό να εγκλωβιστεί στο να απαγγέλει και να κινηματογραφεί τα ονόματα και τα νούμερα στον τηλεφωνικό κατάλογο, ξανά και ξανά. Εγώ θέλω να ρισκάρω με κατεύθυνση αυτό που δεν γνωρίζω.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ #2

Ότι απέμεινε από τον σπαραγμό της Γιουγκοσλαβίας καταγράφεται με μεγάλη ένταση στις ταινίες σκηνοθετών που ενηλικιώθηκαν στη δίνη εκείνων των συγκρούσεων. Η νέα βαλκανική ταυτότητα έχει εθνικιστικό μίσος, βία, ανεργία και αβεβαιότητα, έλλειψη οράματος, ενώ μεγάλο μέρος των κοινωνιών παραμένουν περικλειστές. Ο κινηματογράφος μετατρέπεται σε τεκμήριο και ζωντανή μαρτυρία ενός νέου πεδίου σύγχυσης και καλλιέργειας νέων ολοκληρωτισμών. Από τον Δημήτρη Κερκινό.

ΑΥΤΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Όγκνιεν Σβίλιτσιτς

Τι σας ενέπνευσε να γυρίσετε μια ταινία με ήρωες καθημερινούς ανθρώπους;

Θέλησα να ρίξω λίγο φως στις σιωπηλές, ήσυχες ζωές προσώπων της καθημερινότητας. Έχω επίγνωση πως οι καθημερινοί άνθρωποι είναι βαρετοί κινηματογραφικοί ήρωες. Ωστόσο, μέσα απ' τις ζωές τους μπορούμε ν' ανακαλύψουμε πολλά για την κοινωνία στην οποία ζούμε. Επίσης, πιστεύω

πως η κοινωνία μας είναι βασισμένη στους απλούς ανθρώπους.

Πώς προσεγγίζετε αυτή την κοινωνία για την οποία μιλάτε; Μπορεί να βελτιωθεί ή ν' αλλάξει;

Όχι, διότι έχουμε οικοδομήσει κοινότητες ανθρώπων στις οποίες ο ισχυρότερος επιβιώνει και για τους αδύναμους απλώς δεν

ΤΗΣ ΔΙΠΛΑΝΗΣ ΠΟΡΤΑΣ

Τι εννοούν όσοι μιλούν για τον «μέσο άνθρωπο»; Τι σημαίνει ο όρος «σιωπηλή πλειοψηφία»; Ένας σκηνοθέτης από την Κροατία θίγει κι αυτές τις έννοιες, καθώς μιλά για την ιστορία δυο γονιών που θα περνούσαν απαρατήρητοι στο δρόμο, μετά τον άγριο ξυλοδαρμό του γιου τους.

νοιαζόμαστε. Αν θα θέλαμε ν' αλλάξει αυτό, θα έπρεπε να αλλάξουμε τη φύση του σύγχρονου ανθρώπου. Νομίζω πως πολλοί φιλόσοφοι του 20ού αιώνα το είχαν αυτό υπόψη τους. Προσωπικά πιστεύω πως κάθε άνθρωπος θα πρέπει να έχει επίγνωση της παρούσας κατάστασης, κι αυτό είναι το πρώτο βήμα. Η συμβολή μου σ' αυτό το βήμα ήταν η δημιουργία της ταινίας.

Σε τι διαφωνείτε με τις κοινωνίες μας;

Είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστικές, κι αυτό λειτουργεί υπέρ της αλλοτρίωσης. Μαθαίνουμε, π.χ., από τον Τύπο πως οι βασικές αρετές είναι η δημοφιλία και το σεξ απίλ. Δεν θέλω να κάνω κήρυγμα, αλλά αυτές οι αξίες δεν οδηγούν πουθενά. Αργά ή γρήγορα θα πέσουμε σε τοίχο. Και ξέρετε, μεγάλη ευθύνη έχουν οι άνθρωποι που ελέγχουν τα μίντια. Ξέρω πως η πώληση ενός προϊόντος είναι σημαντική, αλλά χωρίς κάποιο μέτρο;

Μιλήστε μας, παρακαλώ, για τη σκηνοθετική σας προσέγγιση και για τη συνεργασία σας με τους Εμίρ Χατζηχαφιζιμίτς και Γιάσνα Ζάλιτσα

Ήθελα η ταινία να μη φαίνεται «σκηνοθετημένη». Αλλά προκειμένου να το πετύχω, έπρεπε να σκηνοθετήσω προσεκτικά και την παραμικρή λεπτομέρεια. Σχεδίασα κάθε πλάνο, δεν άφησα χώρο γι' αυτοσχεδιασμούς. Δεν χρησιμοποίησα περίτεχνες κινήσεις της κάμερας, ήθελα η κάμερα να μιμείται το ανθρώπινο μάτι. Το ίδιο συνέβη και με τους ηθοποιούς: επιστράτευαν όλο τους το υποκριτικό ταλέντο για να δημιουργήσουν την εντύπωση πως δεν ερμηνεύουν. Ήταν ένα ήσυχο σετ γυρισμάτων. Όλοι μας, ο φωτογράφος Κράιστ Φουρνιέ, ο μοντέρ Ατανάς Γκιουργκίεφ, οι παραγωγοί Γιάνια Κραλ και Νταμίρ Τερεσάκ, καταβάλαμε προσπάθεια για να χτίσουμε την ατμόσφαιρα της καθημερινής ζωής.

Ο ΘΕΡΙΣΤΗΣ

Ζβόνιμιρ Γιούριτς

Ποιος ήταν ο λόγος που παρουσιάσατε τη ζωή του Ίβο μέσα από τρεις αλληλένδετες ιστορίες;

Έκανα αυτήν την ταινία γιατί ήθελα να κάνω νυχτερινά γυρίσματα. Ο κόσμος της νύχτας είναι πιο αμφίσημος, ό,τι είναι σταθερό και στέρεο κατά τη διάρκεια της ημέρας, γίνεται πιο εύθραυστο και απατηλό τη νύχτα. Η ιστορία γράφτηκε σε αυτό το φόντο. Τα πρόσωπά μου δεν είναι συνηθισμένοι άνθρωποι: βετεράνοι του πολέμου, γυναίκες του δρόμου, ένας άνδρας από ένα βενζινάδικο και αστυ-

νομικοί. Ο βετεράνος Ίβο είναι το πρόσωπο που βρίσκεται στο επίκεντρο στην πρώτη ιστορία και ο χαρακτήρας του με οδήγησε να συνεχίσω να τον κρατώ στο επίκεντρο και στις επόμενες. Ένα τόσο δραματικού βάθους πρόσωπο, είχα ανάγκη να το παρακολουθήσω ως το θάνατό του.

Η περιοχή των γυρισμάτων πλήγηκε απ' τον πόλεμο που οδήγησε στη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας; Πόσο είναι σήμερα εμφανείς οι συνέπειες εκείνου του πολέμου στις

ΒΓΑΙΝΟΝΤΑΣ ΑΠ' ΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ

Ο Ίβο, ένας βετεράνος του πολέμου, είναι ο κεντρικός ήρωας τριών αλληλοδιάδοχων ιστοριών, κεντρικό μοτίβο των οποίων είναι η νύχτα και οι ατμόσφαιρες τις οποίες υποβάλλει. Ο Κροάτης σκηνοθέτης προβάλλει την ταινία του σε ευρωπαϊκή πρεμιέρα στο 55ο Φεστιβάλ.

τοπικές κοινωνίες;

Κάναμε γυρίσματα σε μια περιοχή που δεν υπέστη άμεσες συνέπειες. Αλλά οι πληγές του πολέμου είναι εμφανείς σ' όλη την Κροατία. Μπορεί να μη φαίνεται στους ξένους, ειδικά στους τουρίστες, αλλά έτσι είναι. Το πώς συμπεριφερόμαστε, το τι λέμε και το τι δε λέμε είναι γύρω μας. Είτε βρισκόμαστε σε αστικό είτε σε αγροτικό περιβάλλον...

Στην ταινία σας παίζετε με τις προσδοκίες του κοινού και τις συμβάσεις του θρίλερ. Σας οδήγησε η ιστορία σ' αυτές τις αισθητικές επιλογές; Ή τις είχατε προαποφασίσει;

Προέκυψαν απ' την ιστορία. Κάθε φορά που ξεκινώ το γράψιμο, δεν ξέρω πού και πώς θα καταλήξω. Δεν σκεφτόμουν πάντως το θρίλερ ως είδος. Νομίζω, ωστόσο, ότι σε κάποια φάση πρέπει να παύεις να σκέφτεσαι πολύ το υλικό σου. Απλώς δουλεύεις μ' αυτό. Μετά παλεύεις με τις συνέπειες.

Έχουμε μια εικόνα ακμής για τον κροατικό κινηματογράφο. Τον επιβεβαιώνετε;

Στη δεκαετία του '90 γυρίστηκαν μερικές πολύ κακές ταινίες, με εθνικιστικό κυρίως περιεχόμενο. Αυτή η δεκαετία είναι η χαμένη δεκαετία μας. Από το 2000, όμως, και στο εξής, τα πράγματα βελτιώθηκαν (παρά τα ηλίθια πατριωτικά θέματα, κάποια άλλα μοτίβα ήρθαν στην επιφάνεια, όπως η διαφθορά – όπως θα ξέρετε, μετά την κατάρευση του κομμουνισμού πολλοί άνθρωποι πλούτισαν απότομα). Όσο για τη δεκαετία που διανύουμε, θα έλεγα πως τουλάχιστον δεν ντρέπομαι για τις ταινίες που βγαίνουν. Σε σχέση με τις άλλες χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας, το Εθνικό Κέντρο Κινηματογράφου λειτουργεί αρκετά καλά και έχουν ένα αρκετά ολοκληρωμένο σύστημα χρηματοδότησης και προώθησης. Αλλά αυτό οφείλεται αποκλειστικά στη δουλειά δύο ανθρώπων. Ο ένας έχει πεθάνει αλλά, ευτυχώς, συνεχίζει ο άλλος

ΣΚΥΛΙΣΙΕΣ ΜΕΡΕΣ

Παιδί στην Ανατολία σώζει σκύλο αγώνων από το θάνατο και δένεται μαζί του με δυνατή φιλία. Μια ιστορία πρόωρης ενηλικίωσης από την Τουρκία που διακρίθηκε με το Ειδικό Βραβείο της Επιτροπής στο τελευταίο Φεστιβάλ Βενετίας.

Η ταινία σας διαδραματίζεται σε μια κλειστή κοινωνία, στην οποία μεγάλο ρόλο παίζουν οι παραδόσεις. Εμπνέεστε από την Ανατολία;

Όχι απαραίτητα. Καταπιάνομαι με το θέμα της παράδοσης σε κοινωνίες που θα μπορούσαν να βρουν οπουδήποτε στον κόσμο, όχι μόνο στην Ανατολία. Δεν χρειάζεται να είναι απαραίτητα «αγροτικές». Το στοιχείο της ετεροκανονικότητας, έτσι όπως μεταφράζεται σε σχέσεις ισχύος, είναι αυτό που κατεξοχήν μ' ενδιαφέρει. Στην ταινία μου, το στοιχείο αυτό το εκφράζει ένας σκύλος αγώνων. Αν ζούσα στην Ιαπωνία, θα μπορούσα να είχα βάλει στην πλοκή ένα δελφίνι.

Πόσο δύσκολο είναι να αποδράσει κανείς απ' την πα-

ράδοση;

Για την πραγματικότητα κοινωνιών όπως αυτή στην οποία έχω τοποθετήσει την ιστορία μου, ίσως είναι καλύτερο να μένει κανείς να αντιμετωπίζει την παράδοση, παρά να το βάλει στα πόδια. Να μένεις είναι, φυσικά, κάτι πολύ πιο δύσκολο από την απόδραση.

Ποια είναι η σχέση σας με την περιοχή της Κεντρικής Ανατολίας; Είχατε υπόψη τις κοινωνικές συνθήκες; Πώς αποφασίσατε να κάνετε αυτήν την ταινία;

Γεννήθηκα στην περιοχή αυτή. Έτσι, αισθανόμουν πολύ πιο άνετα να νιώσω και να παρατηρήσω τις συνθήκες που επικρατούν σ' αυτή την περιοχή. Αλλά, όπως είπα και νω-

ρίτερα, αυτές οι κοινωνικές συνθήκες θα μπορούσαν να ισχύσουν οπουδήποτε στον κόσμο, με άλλο όνομα, αλλά με τα ίδια χαρακτηριστικά.

Πώς ήταν να δουλεύετε με μη επαγγελματίες ηθοποιούς; Είναι ντόπιοι; Συνεισέφεραν ίσως με κάποιον τρόπο που δεν είχατε φανταστεί;

Οι μη επαγγελματίες ηθοποιοί ήταν ντόπιοι. Ήταν μια διαδικασία παραγωγική, που απαιτούσε πολλή, σκληρή δουλειά. Περάσαμε μεγάλο διάστημα με τα παιδιά και τον σκύλο. Ο Ντογάν (που παίζει τον Ασλάν) είναι ένα εξαιρετικά έξυπνο παιδί, έπιασε κατευθείαν το πνεύμα της ταινίας που ετοιμάζαμε.

ΑΠ' ΤΑ ΓΗΠΕΔΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

Πίσω από το... «φλάι» μπουφάν ενός σκληρού χούλιγκαν μιας τοπικής σερβικής ποδοσφαιρικής ομάδας, κρύβεται ένας ευάλωτος νέος γεμάτος προβλήματα, που προσπαθεί να βγάλει άκρη με την προσωπική του ζωή – με φόντο τους εθνικισμούς και τις διαδηλώσεις στη Σερβία που ακολούθησαν την ανεξαρτησία του Κοσόβου.

Η ταινία σας είναι ένα δράμα ενηλικίωσης που φέρνει στο νου ταινίες όπως το *Τίλβα Ρος* και το *Κλιπ*. Όλες αυτές οι ταινίες εξερευνούν διαφορετικές εκδοχές μιας χαμένης γενιάς. Θα μπορούσατε να μας μιλήσετε για την κατάσταση της σερβικής νεολαίας σήμερα;

Όλα ξεκίνησαν όταν έβλεπα μια εκπομπή στην τηλεόραση που μετέδιδε τις διαδηλώσεις στο Βελιγράδι, ενάντια στην ανεξαρτησία του Κοσόβου. Ήθελα να δείξω πώς τέτοιου είδους γεγονότα, υποκινημένα από τον εθνικισμό, το μίσος και την αντιπαλότητα, εκτονώνουν τη δυνατότητα μιας ωφέλιμης εξέγερσης.

Τη δεκαετία του '90, πολλοί Σέρβοι επηρεάστηκαν από την εθνικιστική προπαγάνδα που οδήγησε στον αιματηρό πόλεμο και στη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας. Στη συνέχεια, έγιναν εγκλήματα, ενώ ένας φασίζων χουλιγκανισμός βρήκε έδαφος να ανα-

πτυχθεί, ιδίως σε κύκλους νέων. Τι έχει αλλάξει, αν έχει αλλάξει, στο μεταξύ;

Η Σερβία έχει επωμισθεί όλο το βάρος των ενοχών για τις συγκρούσεις που οδήγησαν στη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας. Μην ξεχνάτε πως η χώρα είχε βρεθεί σε απόλυτη οικονομική και πολιτισμική απομόνωση και δέχτηκε ποινές από τα Ηνωμένα Έθνη για 10 περίπου χρόνια. Ήταν ό,τι έμεινε από τους βομβαρδισμούς του ΝΑΤΟ, που –συμβολικά και κυριολεκτικά– οροθέτησαν την αρχή του καπιταλισμού στις «αναξιοποίητες» ζώνες. Κατά τη διάρκεια της μετάβασης στον καπιταλισμό και στη δημοκρατία, έκλεισαν και τα λίγα εργοστάσια που είχαν απομείνει, οπότε οι νέες γενιές της εποχής ήταν γόνοι ανέργων ή εργαζομένων σε άθλιες συνθήκες για λίγα χρήματα. Σ' αυτό το κλίμα, η άνοδος ακροδεξιών τάσεων και εθνικισμών ήταν επόμενη. Αυτό που δεν είναι λογικό, είναι το να έχεις τους Ευρωπαίους εταίρους να υποστηρίζουν ανοιχτά αυτές τις ιδέες.

ΒΑΡΒΑΡΟΙ

Ιβάν Ίκιτς

Ο τρόπος με τον οποίο ζει μια συγκεκριμένη νεολαία στη Σερβία, σήμερα, μοιάζει αρκετά με τον τρόπο που ζει και εκφράζεται και ένα τμήμα της ελληνικής νεολαίας. Είναι πολύ θυμωμένοι με το στάτους κβο, αλλά ταυτόχρονα χειραγωγούνται. Υπάρχει λύση σ' αυτόν τον φαύλο κύκλο;

Οι εφηβικές εξεγέρσεις δεν είναι αποκλειστικότητα της Σερβίας. Έγιναν δύο μεγάλες αντίστοιχες εξεγέρσεις, πρώτα στο Παρίσι, κι έπειτα στο Λονδίνο. Οι βρετανικές αρχές δεν είχαν τρόπο ν' αντιμετωπίσουν την κατάσταση. Πιστεύω πως κάτι αντίστοιχο θα συμβεί και σ' άλλες χώρες, για διάφορες αιτίες – λόγω ρατσισμού, κοινωνικών ή οικονομικών λόγων... Θα είναι όμως η εξέγερση των αυ-

τσάιντερ. Όσων δεν βλέπουν τη θέση τους σε μια κοινωνία που τους κληροδότησαν οι γονείς τους, σε μια κοινωνία όπου ο πλούτος έχει καταμετρηθεί πολύ νωρίτερα και οι κανόνες του παιχνιδιού τέθηκαν χωρίς τη συγκατάθεσή τους. Η εξέγερση αυτή θα κλιμακωθεί σε μια ταξική πάλη. Αυτή θα είναι μια κάποια λύση.

Τι κερδίσατε από την εμπειρία των *Βαρβάρων*;

Μου έδωσε το κίνητρο να βάλω πιο ψηλά τον πήχυ για τις επομένες ταινίες μου – να βάλω μπροστά απ' την κάμερα ακόμη πιο απίθανους χαρακτήρες της καθημερινότητας. Αυτού του είδους το ρίσκο προσφέρει απίστευτη κινηματογραφική απόλαυση.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ #2

Νέοι Έλληνες σκηνοθέτες που θα κουβαλούν για πάντα την εμπειρία της Ευρώπης (είτε αυτή είναι βιωμένη είτε προέκυψε από τη σινεφιλία τους), αποδεικνύουν με τον καλύτερο τρόπο πώς μπορεί κανείς να μάθει από το παιχνίδι με τα συμβατικά αφηγήματα – και συνομιλούν με τους Ελένη Ανδρουτσοπούλου και Βασίλη Τερζόπουλο.

ΝΟΡΒΗΓΙΑ

Γιάννης Βεσλεμές

Πώς αποφασίσατε να γυρίσετε τη *Νορβηγία* – μια προσωπική ταινία είδους;

Πάντα μου άρεσαν οι ταινίες είδους –κυρίως οι πιο φιλόδοξες, αυτές που κινούνται γύρω από τα κλισέ, αλλά πειραματίζονται και με τη φόρμα, οι αταξινόμητες περιπτώσεις που δεν χωράνε πουθενά και φλερτάρουν με τον τρόπο ή την επιστημονική φαντασία. Όλες οι προηγούμενες (μικρού μήκους) ταινίες μου έχουν κυριάρχα τέτοια στοιχεία.

Πώς προέκυψε ο κεντρικός χαρακτήρας –ο βρικόλακας Ζανό– και τι συμβολίζει στη σύγχρονη πραγματικότητα;

Ο κεντρικός χαρακτήρας Ζανό είναι ένας αγνώστου προελεύσεως και στοιχείων Βαλκάνιος βρικόλακας, Νεοέλληνας αλλά και σαμουράι, με δικό του σύστημα αξιών δηλαδή, συμπαθής και αντιπαθής ταυτόχρονα. Όπως και η ταινία, τη μία στιγμή δεν παίρνει τίποτα στα σοβαρά, την άλλη πορεύεται σαν κλασικός κινηματο-

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΒΡΙΚΟΛΑΚΩΝ

Όσοι έχουν περιέργεια για την όψιμη εμμονή με τη μυθολογία των βαμπίρ, όσοι απηύδησαν με τον ανέραστο κόσμο των ταινιών της *Έκλειψης* κι αγάπησαν την πληθωρικότητα της σειράς *True Blood*, αλλά κι όσοι θέλουν να δουν μια από τις λίγες ελληνικές ταινίες είδους που προσδίδουν βάθος στους χαρακτήρες τους ενώ παρωδούν κάθε είδους συμβάσεις, μπορούν να ταξιδέψουν –κατ' ευφημισμόν– σε μια μακρινή χώρα.

γραφικούς ήρωας σε μονοπάτια υπαρξιακής περιπέτειας.

Τι είναι τελικά η *Νορβηγία*;

Είναι κυρίως ένα βρόμικο παραμύθι που κρύβει πίσω από τον ηδονισμό, τον πόθο και την βία, την ανάγκη για επιστροφή στην παιδικότητα, στη φιλία, στην αθωότητα. Οι βρικόλακες της *Νορβηγίας* μας δεν πεθαίνουν εύκολα, γι' αυτό και παραμένουν πάντα έφηβοι.

Η *Νορβηγία* είναι η πρώτη μεγάλου μήκους ταινία σας. Είναι πολύ δύσκολο να αφήνεις πίσω το «μικρομηκάδικο» μέτρο;

Όχι τόσο, όταν έχεις την απόλυτη συμπαράσταση συνεργατών, παραγωγών και φίλων. Η φιλοδοξία μου ήταν πάντα, είτε στις μικρού

μήκους είτε στη μουσική μου είτε τώρα στη *Νορβηγία* να φτιάχνω έναν κόσμο που κινείται παράλληλα με τον δικό μας. Δεν είναι ποτέ εύκολο να προσκαλείς τους άλλους σ' ένα τόσο παράξενο σύμπαν. Όταν συμβαίνει, όμως, είναι υπέροχο. Όλοι περνάμε καλά!

Πού συναντιούνται οι δύο σας ιδιότητες του συνθέτη και του σκηνοθέτη;

Συνήθως στις δικές μου ταινίες. Δισκογραφώ πυκνά τα τελευταία χρόνια ως Felizol και συνθέτω αρκετά σάουντρακ. Παρ' όλα αυτά, το πιο δύσκολο πράγμα είναι να γράφω μουσική για τις ταινίες μου. Γίνομαι δυο άτομα που συγκρούονται και παλεύουν για μήνες. Η μουσική στη *Νορβηγία* παίζει επίσης πρωταγωνιστικό ρόλο, είναι ό,τι κρατάει τον Ζανό ζωντανό.

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τηλέμαχος Αλεξίου

Πώς η ηρωίδα σας συνδέεται με την *Αντιγόνη* του Σοφοκλή;

Η ταινία μας ταυτίζεται περισσότερο μ' ολόκληρη την τραγωδία ως αφετηρία και λιγότερο με την *Αντιγόνη* ως τραγικό χαρακτήρα. Η τραγωδία του Σοφοκλή, όπως εν μέρει και η ταινία, αποδομεί το μύθο της πατριαρχικής κοινωνίας και του πατριαρχικού κράτους μέσα από αιμομεικτικές σχέσεις, πολλαπλούς βαθμούς συγγένειας και μη ξεκάθαρους, ρευστούς ρόλους έμφυλης ταυτότητας. Να ένα στοιχείο που συνδέει τα δύο έργα.

Με ποιον τρόπο το αρχαίο κείμενο μιλάει για τη σύγχρονη κοινωνία;

Οι τραγικοί ήρωες καλούνται να πληρώσουν το τίμημα για τις αμαρτίες των προγόνων τους, αυτή είναι μία πλευρά του δράματος που θέλησα να συσχετίσω με την σύγχρονη κοινωνία. Η γενιά μου διακατέχεται από ένα αίσθημα αδικίας, και δικαιολογημένα, καθώς φέρει το βάρος της αποπληρωμής των κακών πεπραγμένων προηγούμενων γενεών.

Ένα από τα θέματα που θίγετε είναι ο σχολικός εκφοβισμός. Γιατί ειδικά αυτό;

Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΥ ΠΛΗΓΩΝΕΙ

Από τότε που η Δύση ανακάλυψε την αρχαία τραγωδία, η *Αντιγόνη* του Σοφοκλή παραμένει η πιο δημοφιλής ηρωίδα, καθώς συμπυκνώνει την ορμή της νεότητας, το θάρρος για αυτοδιάθεση και την αντίσταση. Ένας ακόμα νέος Έλληνας σκηνοθέτης εμπνέεται από το κλασικό δράμα του Σοφοκλή.

Λόγω των προσωπικών μακροχρόνιων βιωμάτων των σχολικών χρόνων μου. Το ελληνικό σχολείο είναι έτσι κι αλλιώς μια φυλακή, και στην περίπτωση των παιδιών που αποκλίνουν με οποιονδήποτε τρόπο από την πλασματική, φασιστική ετεροκανονικότητα, είναι μια φυλακή με βασανιστήρια. Τα μικρά παιδιά, εν μέρει λόγω άγνοιας και φόβου, μπορούν να γίνουν πολύ βίαια απέναντι στο διαφορετικό. Κοιτάζοντας πίσω όμως, περισσότερο δραματική είναι η αδιαφορία ή και συμμετοχή στη βία φασιζόντων εκπαιδευτικών. Και δεν είναι μεμονωμένες περιπτώσεις. Θυμάμαι κριτική, προσβολές, απειλές και σωματική βία ήδη από το δημοτικό για το τι φοράω, πώς μιλάω, την κούρεμα έχω κ.ο.κ.

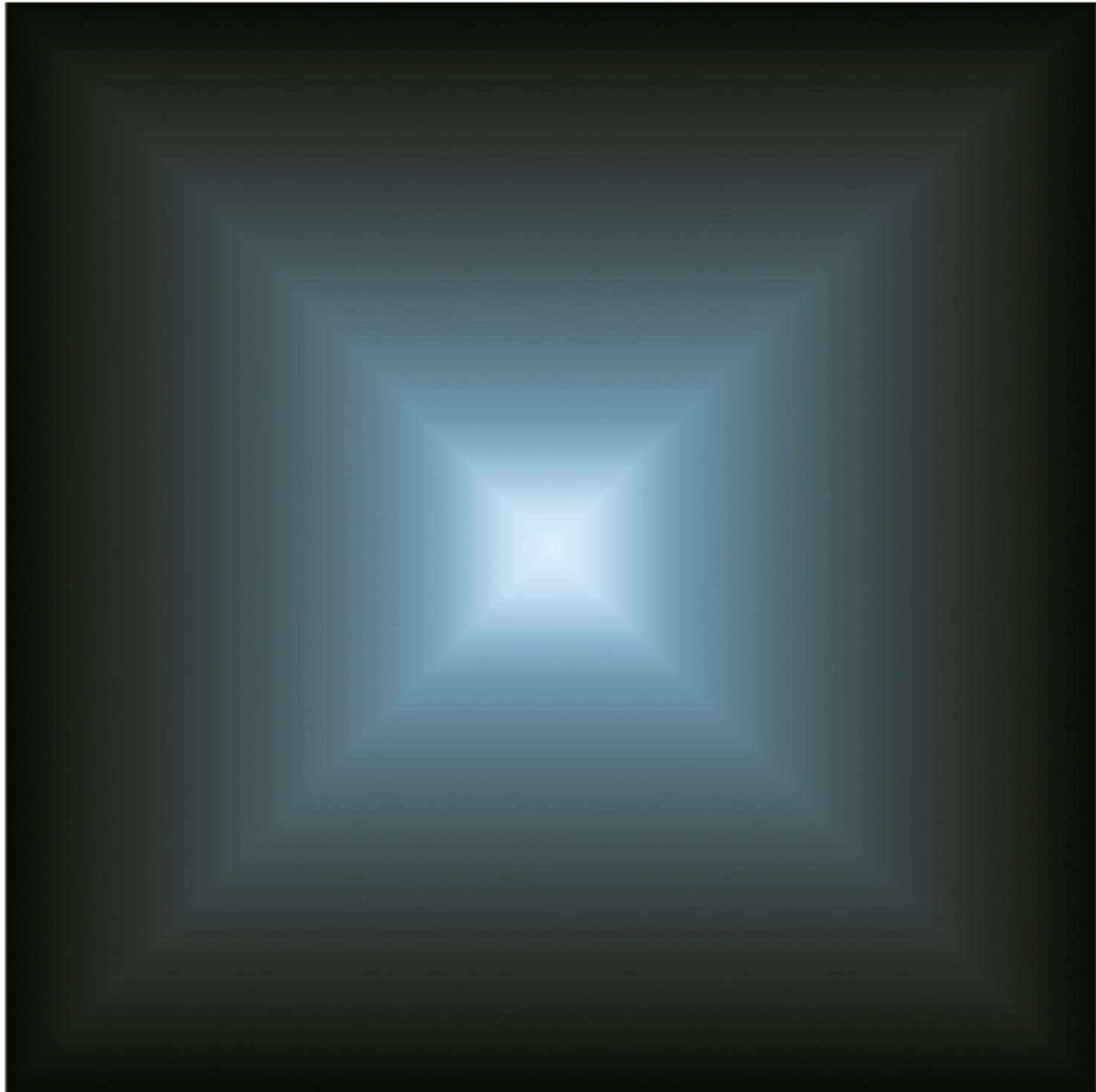
Ζείτε και εργάζεστε στη Γερμανία. Πώς επηρεάζει αυτό τη σκέψη και τη δουλειά σας; Έφυγα από την Ελλάδα για να σπουδάσω, γιατί αυτά που ήθελα να μάθω δεν μπορούσε να μου τα προσφέρει η χώρα μου. Έπειτα ανακάλυψα ότι υπάρχουν κοινωνίες με βαθιά ριζωμένο το αίσθημα του κοινού καλού και του σεβασμού της ανθρώπινης ζωής. Έχουν σίγουρα

τις δικές τους παθογένειες, αλλά δεν είναι τόσο ψυχικά άρρωστες όσο η ελληνική, κοινωνία με μια απο τις πιο μοχθηρές και αναλφαβητες τηλε-μπουζουκο-ποδοσφαιρο-«αστικές» τάξεις στην Ευρώπη, κι ένα μεγάλο μέρος του λαού πρόθυμο να τους σφουγγαρίζει το πάτωμα αμισθί και χωρίς δικαιώματα. Θα ήταν μαζοχισμός αν είχα επιστρέψει μετά τις σπουδές μου. Περνάω πολύ καλά όταν είμαι στην Ελλάδα για λίγο, γιατί είναι ηλιόλουστη με πανέμορφα τοπία, αλλά έχω φτιάξει την ζωή μου αλλού, όπου μπορώ να ζω και να αναπνέω χωρίς να φοβάμαι και να απολογούμαι σε κάθε μου βήμα.

Επιλέξατε όμως να γυρίσετε τις ταινίες στη Ελλάδα με ελληνική θεματολογία...

Έφυγα τρέχοντας από τη Χαλκίδα και από την χώρα, αμέσως μόλις τέλειωσα το λύκειο, δεκαεπτά χρονών. Έχω αφήσει ανοιχτούς λογαριασμούς και ανοιχτές πληγές. Είτε μου αρέσει είτε όχι, είμαι συναισθηματικά δεμένος μ' αυτήν τη χώρα και πιστεύω πως υπάρχουν πολλά εδώ που πρέπει να ειπωθούν και να αποτυπωθούν.

lights on

7, Dionissiou Areopagitou St.
117 42, Athens, Greece
tel. +30 210 3678500
fax. +30 210 3648269
email: info@gfc.gr

www.gfc.gr

ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΑΜΕ ΚΑΛΑ

Της Αλεξάνδρας Κόλια

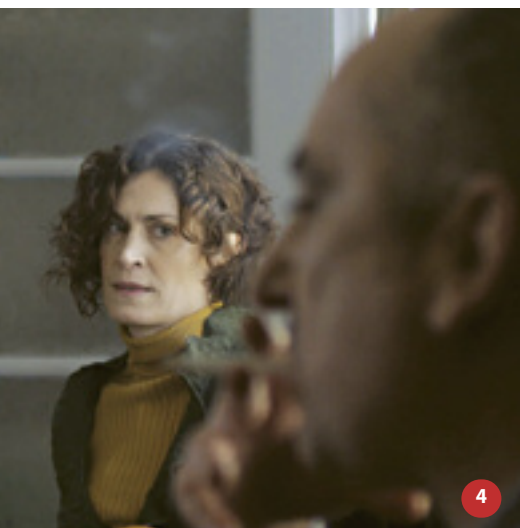
1

2

3

4

5

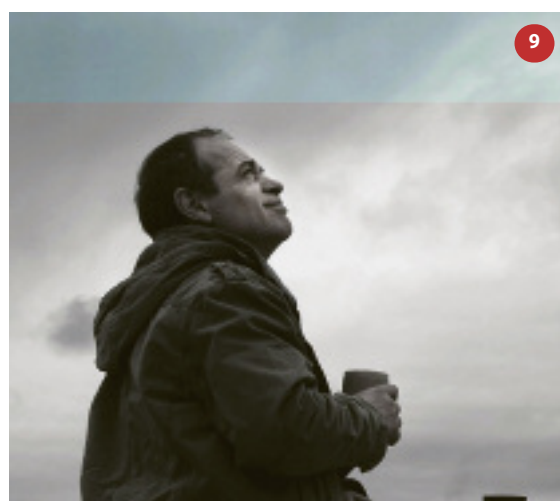
6

7

8

9

Το χθες, το σήμερα και το αύριο των οικείων εικόνων συναντιούνται φέτος στο 55ο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, σε μια ευτυχή συγκυρία, με αφορμή την επέτειο των 100 χρόνων ελληνικού κινηματογράφου. Εστιάζοντας στις πρόσφατες ελληνικές παραγωγές, η εικόνα μιας εγχώριας σκηνης όπου οι κινηματογραφιστές πειραματίζονται, τολμούν και παραμένουν εξαιρετικά δραστήριοι και εφευρετικοί είναι, αν μη τι άλλο, ενθαρρυντική. Ξεπερνώντας εμπόδια, στεγανά και «ταμπέλες», εξελίσσονται, συμμετέχοντας σε διεθνείς φεστιβαλικές διοργανώσεις και, ευρύτερα, σε ένα παγκόσμιο γίγνεσθαι. Κάνοντας, με πείσμα, ανατρεπτικό πνεύμα και άποψη, ταινίες για το σήμερα.

Οι νέες ελληνικές ταινίες που παρουσιάζονται στο 55ο Φεστιβάλ διακρίνονται από μεγάλη ποικιλία στο ύφος, τη θεματολογία και την προσέγγιση. Από τα έργα τα οποία αγαπήθηκαν ήδη από νωρίς, τόσο από σινεφίλ όσο και από κριτικούς, το *Xenia* (1) του Πάνου Χ. Κούτρα αναμετρείται με κρίσιμα ζητήματα για την ελληνική κοινωνία –μετανάστευση, ομοφοβία, οικογένεια– και νικά στα σημεία: με την ευθύτητα, την τόλμη, τη νεανική του ζωντάνια και δύο φρέσκους πρωταγωνιστές σε αξέχαστες ερμηνείες. Η νεοελληνική πραγματικότητα αποκτά νεο-νουάρ αποχρώσεις στο *Μικρό ψάρι* (2) του Γιάννη Οικονομίδη, το γνώριμο, σαρωτικό βλέμμα του οποίου αποτυπώνει την ηθική κατάπτωση των ηρώων του άγρια και μελαγχολικά μαζί. Από την άλλη, ο Σύλλας Τζουμέρκας στο *A Blast* (3) καταγράφει ένα σοκ κοινωνικό και υπαρξιακό, με αναφορές στην ελληνική κρίση, ταρακουνώντας και ξεβλετώντας το θεατή. Ηρωίδα του είναι μια γυναίκα που ξεσπά και επαναστατεί ενάντια σε ό,τι κάποτε αγάπησε(!). Κυριολεκτικά... εκρηκτική, γεμάτη σασπένς είναι και η κατάσταση που περιγράφει στην ταινία *Ανεμιστήρας* (4)

ο Δημήτρης Μπίτος: ένα μικρό κορίτσι με μια χειροβομβίδα στο χέρι σκηνοθετεί τη σχέση των γονιών του από το μηδέν –μια ισορροπία απρόβλεπτη σαν ωρολογιακή βόμβα, μέσα σε μια καθημερινότητα κάθε άλλο παρά ιδανικά πλασμένη, έτσι όπως τη βιώνει ένα αθώο παιδί.

Η γυναικεία ψυχουσύνθεση αποτελεί διαχρονικά μια θεματική που ασκεί έντονη έλξη στους δημιουργούς. Ο Πέτρος Σεβαστίκογλου στην ταινία *Electra* (5) προσκαλεί το θεατή σε ένα γοητευτικό συναισθηματικό ταξίδι με άρωμα γυναίκας. Με αφετηρία τον αρχαίο μύθο της Ηλέκτρας, ανάμεσα σε Αφρική και Αθήνα, ο σκηνοθέτης διερευνά αφαιρετικά τη γυναικεία ταυτότητα σε διαφορετικές φάσεις ζωής και κοινωνικά περιβάλλοντα, με δυο εξαιρετικές ερμηνείες, της Καριοφυλιάς Καραμπέτη και της Σοφίας Κόκκαλη. Από την άλλη, αντλώντας έμπνευση από την Αντιγόνη, η ταινία *A* (6) του Στάθη Αθανασίου τοποθετεί τη δράση σε ένα όχι και τόσο μακρινό μέλλον, για να διατυπώσει αίρια ερωτήματα για τη δικαιοσύνη, την τιμωρία και τις ηθικές αξίες – ιδιαιτέρως πρωτότυπο εγχείρημα, η ταινία αποτελεί μέρος του ομώνυμου transmedia πρότζεκτ του σκηνοθέτη. Με 60 διαφορετικές γυναίκες, σε 7 μέρες και πολλαπλές εκ βαθέων εξομολογήσεις για την κοινωνία, τη σεξουαλικότητα, την πολιτική, τις σχέσεις και οτιδήποτε άλλο απασχολεί το γυναικείο μυαλό, ο Νίκος Κορνήλιος προσεγγίζει τις ηρωίδες του με ευαισθησία και ευθύτητα, παραδίδοντας τη *Μητριάρχα* (7), μια ταινία, όπως σημειώνει, 100% γυναικεία.

Ο «άλλος», ο «διαφορετικός», η εικόνα της σύγχρονης πολυπολιτισμικής Ελλάδας, αλλά και η ανθρωπιά που επιβιώνει κόντρα στις αντιξοότητες απασχολούν τον Χρήστο Βούπουρα, ο οποίος επιστρέφει κινηματογραφικά με την ταινία *7 Θυμολί* (8) και μέσα από ένα μωσαϊκό χαρακτήρων εκθέτει μια μεγάλη αλήθεια: το πρώτο βήμα για να αποδεχτείς κάποιον είναι, πολύ απλά, πρώτα να τον γνωρίσεις.

Ανθρωποκεντρική και η ταινία *Για πάντα* (9). Η Μαργαρίτα Μαντά αφηγείται μια ιστορία αγάπης με πυξίδα τον αυθεντικό ρομαντισμό. Στην ταινία, ο Κώστας και η Άννα, δυο καθημερινοί άνθρωποι, αναζητούν την ανθρώπινη επαφή μέσα σε ένα μοναχικό αστικό τοπίο, που μοιάζει να συνθλίβει τα συναισθήματα. Θα έχει χάπι εντ η ιστορία τους; Η συνέχεια επί της οθόνης στο 55ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης!

Αρθρογραφία / Πολιτιστική ατζέντα / Ενημέρωση

ΜΟΥΖΕΝΙΔΙΣ TRAVEL
www.mouzenidis.gr

- Εκδρομικά πακέτα όλο το χρόνο προς όλους τους προορισμούς για γκρουπ ή μεμονωμένους.
- Ταξίδια αναψυχής, επαγγελματικά, προσκυνηματικά & γαμήλια ταξίδια, εναλλακτικός τουρισμός, κρουαζιέρες.
- Αεροπορικά εισιτήρια προς όλες τις κατευθύνσεις εσωτερικού και εξωτερικού.
- Κρατήσεις ξενοδοχείων σε όλο τον κόσμο.
- Ειδικές τιμές για ξενοδοχεία στη Χαλκιδική, Θάσο, Κέρκυρα, Ρόδο, Κρήτη, Ζάκυνθο, Πιερία, Πελοπόννησο, Αττική.
- Ακτοπλοϊκά εισιτήρια εσωτερικού και εξωτερικού.
- Ναυλώσεις αεροσκαφών - Business Aviation.
- Βίζες.
- Ενοικιάσεις αυτοκινήτων.
- VIP services.
- Cargo services.

Εξειδίκευση στους προορισμούς:

Ρωσίας, Ουκρανίας, Λευκορωσίας, Βαλτικών χωρών, Σερβίας, Βουλγαρίας, Ελλάδας.

Θεσσαλονίκη (κεντρικά γραφεία)
Καρατάσου7, 54626 -
Θεσσαλονίκη
Τηλ: +30 2310 591590
E: outgoing-skg@mouzenidis.gr

Αθήνα (υποκατάστημα)
Φιλελλήνων 26, 10557 -
Σύνταγμα, Αθήνα
Τηλ: +30 210 331 7542
E: outgoing-ath@mouzenidis.gr

55ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Έγκυρη. Αντικειμενική. Υπεύθυνη ενημέρωση

ΤΑΙΝΙΕΣ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
ΑΙΘΟΥΣΕΣ

FLIX.GR
100% ΣΙΝΕΜΑ

CAFFÈ - BAR -20%	BARA - CLUBS -20%	LIVE ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ -20%	ΘΕΑΤΡΟ -20%	ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ -20% ΕΩΣ -50%	ΘΕΑΤΡΟ -20% ΕΩΣ -50%

ΚΑΡΤΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΚΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΓΙΑ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

biscotto MEMBERS

ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΟ 400 ΣΥΝΕΤΕΡΜΕΝΩΝ ΜΕΛΩΝ

ΓΙΝΕ ΜΕΛΟΣ ΣΤΟ www.biscotto.gr

4.000+ **biscotto MEMBERS**
«ΒΓΑΙΝΟΥΝ» ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΚΕΡΔΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ 20% - 50%

biscotto.gr
facebook.com/biscottoGR110

biscotto RADIO.GR
facebook.com/biscottoGR110

Μουσική Θέατρο Χορός Τέχνες
Βιβλίο Σινεμά Φεστιβάλ Βέματα
Παιδί Συνεντεύξεις Άρθρα Κριτικές
Διοργανισμοί

culture now.gr
Καθημερινή ενημέρωση για την τέχνη και τον πολιτισμό

ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ... ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Μ100 Ν100 Μ100.6

ΑΛΛΟΣ ΑΕΡΑΣ ΣΤΟΝ "ΑΕΡΑ" ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

GIVE ME FIVE.

ΝΕΟ MINI. 5ΘΥΡΟ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ.

67% περισσότερες πόρτες, 32% περισσότερος χώρος αποσκευών, περισσότερος χώρος επιβατών, χάρη στο μεγαλύτερο αμάξιμα, και 100% αίσθηση go-kart.* Περισσότερο MINI, μεγαλύτερο κόλλημα. Κλείσε τώρα ένα test drive στο Δίκτυο Επίσημων Εμπόρων MINI.

www.MINI.com.gr

*Σε σχέση με το 3θυρο MINI.
Χρηματοδοτικές και Ασφαλιστικές Υπηρεσίες παρέχονται από τη MINI Financial Services. Με 5 χρόνια δωρεάν service χάρη στο πρόγραμμα MINI Service Inclusive L για 5 χρόνια ή 50.000 χλμ.

ΝΕΟ 5ΘΥΡΟ MINI - Εκπομπές CO₂ (g/km): 92-139, Κατανάλωση (lt/100km): Εντός πόλης: 4,0-7,9 - Εκτός πόλης: 3,2-4,9 - Μικτός κύκλος: 3,5-6,0.

ΜΑΣ ΑΝΑΔΕΙΞΑΤΕ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ 5^η ΦΟΡΑ. ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

[aegeanair.com](https://www.aegeanair.com)

euronews

the most-watched news channel in Europe

see the world in perspective

tv - mobile - radio - internet

International Media Partner
of the 55th Thessaloniki
International Film Festival

euronews.com

 euronews
apps
euronews.com/apps

From Ramin Bahrani's social awareness to Hana Schygulla's art and across the diverse competition films' stories – time to discover the filmic tapestry of the 55th TIFF program through the artists' own words.

WE ARE A COLLECTIVE FANTASY

by Elena Christopoulou

(TRIBUTE TO) RAMIN BAHRANI

✦ "I was an avid reader since adolescence; in high school, my history teacher supplemented my reading by introducing me to great American films of the 70s. My curiosity expanded to world cinema and beyond. What keeps me inspired are questions about life, death and my curiosity about what I see and can't see around me."

✦ "I think one overriding social-political concern in my films is wealth inequality. Human greed is like death and taxes, isn't it?"

✦ "From early on I liked Albert Camus work, including *L'étranger*. I don't know how to be conscious and not feel like an outsider in society."

Tip: Don't miss Bahrani's masterclass on Tuesday November 4, at 11.00 at Pavlos Zannas theater.

(TRIBUTE TO) HANNA SCHYGULLA

✦ "Every language has its own music and music talks to you in another way than words do. When I was a child we didn't have television yet, only radio. So when those voices from all over the world came into our living room, I sort of jumped on those songs and took a ride on them and dreamed about being a singer. It is nice to have an instrument built into your body that you can play on."

✦ "When it comes to Fassbinder I can appreciate his work now even more. When it comes to

Blowfly Park by Jens Ostberg

me it feels like visiting my past: somehow I wish I could still be as young and somehow I am glad that I am no more."

✦ "We say: 'beauty is in the eye of the beholder.' So we might also say: we behold who we are by the way we look at the world and reflect the world by looking at us. And isn't it that you best talk about experiences you really had? But like all absolute statement, the contrary is true too. Borges himself also said: I am a collective fantasy."

Tip: Don't miss Hanna Schygulla's honorary ceremony and concert (Friday November 7, 20.00, at Olympion theater).

Yiannis Veslemes (Norway – I.C.)
"[The film] is basically a dirty tale that, behind its hedonism, desire and violence, hides the need to revisit your childhood, friendship, innocence and the imaginary. The vampires of our own Norway don't die easily, and that's why they always remain teenagers".

Asaf Korman (*Next to Her* – I.C. / Winner of Agora Works in Progress Award at the 54th TIFF)
"The film had a very small budget to

start with. I was extremely worried about the post-production stage. This is where the money really matters. Actors will do a great job no matter if it's a low budget or Hollywood film. Producers can improvise and find creative solutions. But when you don't have money for good facilities in the post production, you are pretty much doomed. Luckily we have won the post production prize in Thessaloniki, and this allowed us to put more money in the sound and work in a better sound facility, and of course we had the amazing opportunity to do the grading of the film in Graal."

Juris Kursietis (*Modris* - I.C.)
"[The film's] subject matter and problems are not unique to Latvia and these issues are more or less global. It has to do with the parent-child, state-citizen issues and those are similar wherever you go. It is a process of growing up and the teenager stage of it has been a subject at all times".

Jens Ostberg (*Blowfly Park* – I.C.)
"Sweden, especially the inland, has a macho tradition that is very strong, still. It is a grooming process of sensitive boys morphing into bullying teenagers and fear-mongering men that takes place in a supremely natural way – so naturalized that adults hardly recognize it, much less know what to do with it. 'Boys will be boys', and that's

that. In Sweden, the traditional macho way to handle a personal defeat, is to bury it inside and be silent. And there you have your pressure cooker – just wait for it to blow."

Ivan Tverdovsky

Corrections Class – I.C.)

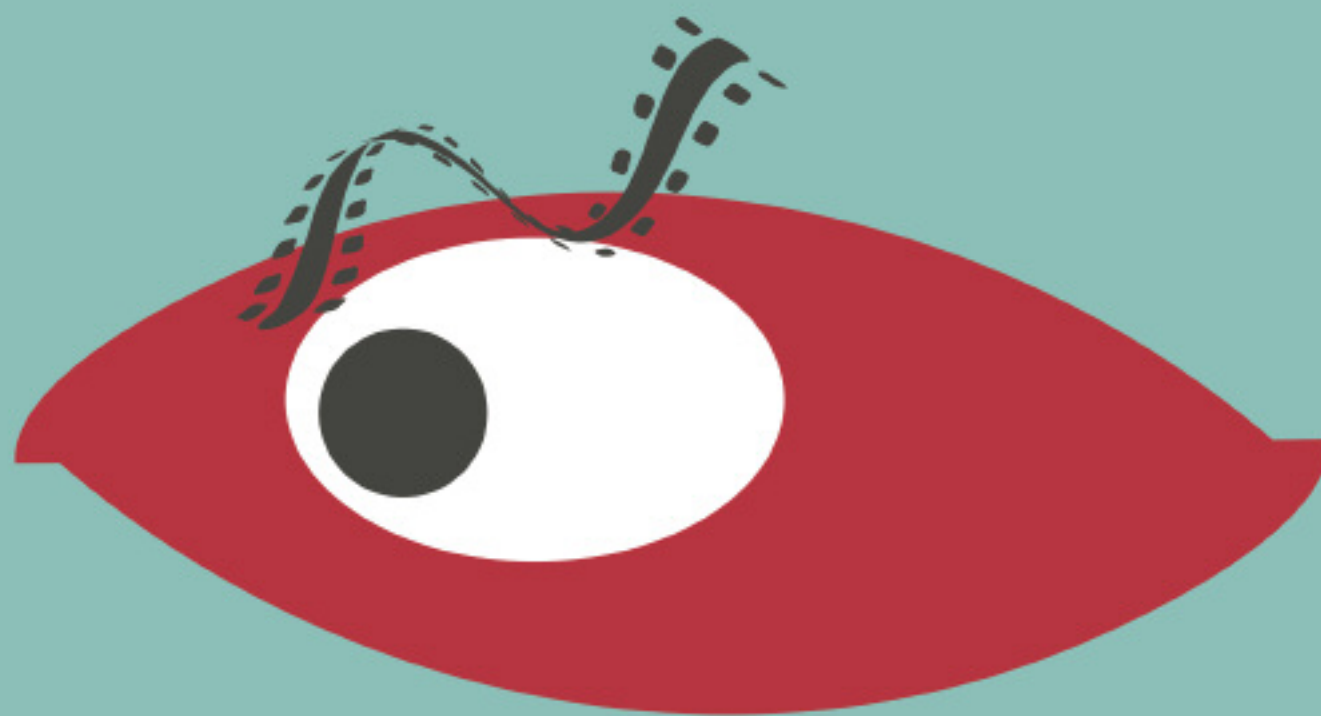
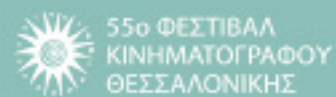
"This problem appeared in the 90s during the collapse of the Soviet Union and the deep economic crisis. The government shut down the special schools, where teachers with special medical training were working. After the crisis, instead of reopening them, the government made a new system: They incorporated the correction classes inside the regular schools and they started moving there the 'bad and the poor.' With time they became something like school-prison. It's a huge problem in Russian society today. I think we made the first step to change this situation."

ON ANOTHER NOTE: PARTIES!

Meet 'n' Mingle at Pastaflora Darling (Tuesday November 4, 22.00)

100 Years Greek Cinema Party (Thursday November 6, Warehouse C, 22.00, Leonidas Antonopoulos DJ set)

ΣΤΟ ΣΙΝΕ ΤΗΣ ΝΕΡΙΤ
ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΕ
...ΑΛΛΑ ΜΑΤΙΑ

55.

φεστιβάλ
κινηματογράφου
Θεσσαλονίκης

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ &
ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ